

บทที่ ๔

บทสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

จากการดำเนินงานของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะผู้ประเมินผลได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งเป็นคำถาม ฟังท้ายจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลในบทที่ ๓ ทั้งนี้ ในบทที่ ๔ คณะผู้ประเมินผล ได้แบ่งข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วนจากระดับของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ส่วนที่ ๑ บทสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ส่วนที่ ๑ เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างระดับผู้บริหาร ได้แก่

๑. ผู้อำนวยการสำนัก (ส่วนกลาง) จำนวน ๕ ตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้ประเมินผล เลือกตัวอย่างจากการเป็นผู้นำทางตรงสูงสุดของการดำเนินงานระดับสำนักที่เป็น ๕ สำนักหลัก ที่เป็นผู้ดำเนินการ ๑๐ โครงการ/กิจกรรมตามตัวชี้วัดที่สำคัญของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ อีกทั้งยังเป็นผู้แปลงนโยบายของผู้บังคับการสู่การปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ และผู้อำนวยการสำนัก โครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ ดังนี้

๑.๑ นายอรรถพล เจริญชันษา ผู้อำนวยการสำนักป้องกันรักษาป่าและ ควบคุมไฟป่า ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งให้สัมภาษณ์ในภาพรวมจากการนำ ๒ โครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ได้แก่ (๑) กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และ (๒) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า สามารถแยกประเด็นได้ตามตารางที่ ๔-๑ ดังนี้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
๑	บุคลากรที่ได้รับความเดือดร้อน	จำนวนบุคลากรและปริมาณภาระงานไม่มีความสอดคล้องกัน ซึ่งบุคลากรมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของภาระงานที่มีมากขึ้นทุกปี ก่อให้เกิดเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
๒	งบประมาณที่ได้รับ	งบประมาณขาดแคลนอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดที่ต้องบริหารจัดการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ในขณะที่สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการในอัตราคงที่ทุกปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะงบดำเนินงานในภารกิจงานด้านการดูแลรักษาป่า

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเชื้อเพลิงยานพาหนะ เป็นต้น โดยใช้การคำนวณ Unit Cost ทั้งหมดในอัตราเดิม นอกจากนี้ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมานั้นไม่รวมถึงงบประมาณที่ใช้ในการขับเคลื่อนงานนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (รัฐบาล คสช.) อันได้แก่ (๑) แผนปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมาย (๒) แผนการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เช่น แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้ (AO) เป็นต้น (๓) แผนการบังคับใช้กฎหมายต่อการบุกรุกป่าโดยการปลูกลายพาราในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (๔) การดำเนินการกับสถานประกอบการ/นายทุนที่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (๕) เรื่องร้องเรียนตามสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
๓	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะที่ได้รับการจัดสรร	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะไม่เพียงพอ
๔	การกำกับดูแลจากผู้นาองค์กร	กิจกรรมฯ ดังกล่าวได้รับการกำกับดูแลจากผู้นาองค์กรมากที่สุดในโครงการ/กิจกรรมทั้งหมดของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า เนื่องจาก เป็นนโยบายของรัฐบาล และเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของกรมป่าไม้
๕	ระยะเวลาดำเนินโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการไม่สามารถกำหนดตายตัวได้
๖	ภาวะผู้นำของผู้นาองค์กร ส่งผลต่อการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ	อธิบดีกรมป่าไม้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมฯ ดังกล่าวอย่างมาก นอกจากนี้ อธิบดีกรมป่าไม้ยังให้การช่วยเหลือในการเป็นคนกลางนำเสนอต่อสำนักงบประมาณ โดยการพาผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณลงพื้นที่ในการดูงานตามกิจกรรม/โครงการของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า เพื่อให้สำนักงบประมาณเข้าใจการดำเนินงานของกิจกรรม/โครงการมากยิ่งขึ้น และอาจเป็นผลทำให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานแก่สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าเพิ่มขึ้น
๗	ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของกรมป่าไม้	การดูแลพื้นที่ป่าไม้ที่เหลืออยู่ การตรวจยึดและปราบปรามการบุกรุกทำลายใหม่ ทั้งผู้บุกรุกที่เป็นคนในชุมชนและผู้ยากไร้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายทุน ภารกิจเหล่านี้สามารถตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของกรมป่าไม้ได้เป็นอย่างดี
๘	ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไข	ปัญหาที่ ๑ <u>ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน</u> เนื่องจาก บุคลากรอาจมีความรู้ความเข้าใจด้านการลาดตระเวนและด้านการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดไม่ชัดเจน

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		ปัญหาที่ ๒ ปัญหาด้านการดำเนินงานและบุคลากร เนื่องจาก กิจกรรมมีปริมาณมากไม่สอดคล้องกับปริมาณบุคลากรที่มีจำนวนน้อย อีกทั้งบุคลากรขาดความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะความรู้ความสามารถที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติการกิจเรื่องการป้องกันรักษาป่า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑ และ ๒ กรมป่าไม้ต้องสร้างบุคลากรที่เป็นครูในงานป้องกันรักษาป่า รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพด้านการลาดตระเวน และด้านการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ปัญหาที่ ๓ หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคมักช่วยเหลือตนเองได้น้อย แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๓ – ไม่มี ปัญหาที่ ๔ กรมป่าไม้ควรเพิ่มการจัดสรรงบประมาณในอัตราที่เพิ่มขึ้นตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๔ ควรเพิ่มการจัดสรรงบประมาณในอัตราที่เพิ่มขึ้นตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาที่ ๕ ปัญหาด้านสวัสดิการของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พนักงานสัญญาจ้างหรือพนักงานจ้างเหมา (TOR) ที่ต้องปฏิบัติการกิจในพื้นที่เสี่ยงหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากร แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๕ (๑) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ (๒) กรมป่าไม้ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อชุดปฏิบัติการภาคสนามของเจ้าหน้าที่ในทุกปีงบประมาณอย่างทั่วถึง (๓) กรมป่าไม้ควรกำหนดและให้การสนับสนุนในการทำประกันชีวิตหมู่ สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติการกิจในพื้นที่เสี่ยงหรือเป็นอันตรายต่อชีวิต
๙	คำถามเพิ่มเติม	คำถาม ท่านมีแนวทางในการแก้ไข/เตรียมความพร้อมรับมือ เรื่องการขาดแคลนข้าราชการ/คนที่มีประสบการณ์ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้าที่บุคลากรจะเกษียณจำนวนมาก คำตอบ กรมป่าไม้อยู่ระหว่างการขอขยายอัตรากำลังเพิ่มขึ้นจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจมากที่สุด
๑๐	ข้อมูลอื่นๆ	(๑) มีการใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง (ดาวเทียม) โดยให้ GISTDA ดำเนินการในลักษณะ Real Time ที่ทันต่อสถานการณ์และพัฒนาระบบการแจ้งเหตุผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart Phone) สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อช่วยและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		(๒) ผู้อำนวยการสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การจัดการความรู้ (KM : Knowledge Management) ไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาบุคลากรที่ขาดแคลนได้ และ KM ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านบุคลากรของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

ตารางที่ ๔-๑ แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

๑.๒ นายจงดล้าย วงพงศธร ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งให้สัมภาษณ์ในภาพรวมจากการนำ ๓ โครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ได้แก่ (๑) กิจกรรมโครงการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (๒) กิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่โครงการฟื้นฟูป่าตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และ (๓) กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ สามารถแยกประเด็นได้ตามตารางที่ ๔-๒ ดังนี้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
๑	บุคลากรที่ได้รับการจัดสรร	บุคลากรไม่เพียงพอ เนื่องจาก บุคลากรด้านการส่งเสริมการปลูกป่ามีจำนวนน้อย จึงมีนโยบายด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายใน โดยการให้เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าส่วนหนึ่งมาปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการปลูกป่าด้วย
๒	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	งบประมาณไม่เพียงพอ โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่าได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการปลูกป่ากิจกรรมละ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ๒ กิจกรรม รวม ๒๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งผู้อำนวยการสำนักฯ มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า งบประมาณน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจการเพิ่มพื้นที่ป่าอีกจำนวน ๒๖ ล้านไร่
๓	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และ ยานพาหนะที่ได้รับการจัดสรร	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะไม่เพียงพอ เนื่องจาก การเข้าพื้นที่ป่าเป็นพื้นที่ที่กระจายกระจายและเป็นพื้นที่จำนวนเล็กๆ ในแต่ละแห่ง ดังนั้น การจัดครุภัณฑ์ และยานพาหนะต่างๆ จึงเป็นการยาก ทั้งนี้ ต้องอาศัยการบริหารและจัดการเท่าที่มีให้ใช้ประโยชน์สูงสุด โดยรถยนต์ ๑ คันใช้สำหรับหลายโครงการ/กิจกรรมและใช้กับหลายพื้นที่
๔	การกำกับดูแลจากผู้นาองค์กร	กิจกรรมดังกล่าวได้รับการกำกับดูแลจากผู้นาองค์กรค่อนข้างมาก เนื่องจาก สมัยก่อนเมื่อปลูกป่าเสร็จเรียบร้อยแล้วประชาชนก็จะคอยบุกรุกต่อ อธิบดีจึงได้ใช้วิธีการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำทำหน้าที่จัดทำฐานข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลแผนที่ก่อนการปลูกป่า ระหว่างปลูก ปลูกอะไรบ้าง จัดทำฐานข้อมูลทั้งหมด รวบรวมเป็นรูปเล่ม เพื่ออนาคตให้การส่งมอบงานกับเจ้าหน้าที่คนต่อไป สามารถดำเนินการต่อเนื่องไปได้
๕	ระยะเวลาดำเนินโครงการ	ระยะเวลาดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพียงพอ กล่าวคือ การปลูกป่าจะต้องใช้ระยะเวลา ปลูกเสร็จแล้วจะต้องมีการบำรุงอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของการส่งเสริม

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		การปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจของเอกชน ปีนี้ในช่วงขั้นตอนการสำรวจความต้องการของเอกชนทางสำนักฯ คิดว่าจะได้รับงบประมาณมาไม่ครบตามที่เสนอขอรับงบประมาณไป ทำให้สำรวจจำนวนพื้นที่และเอกชนไว้จำนวนน้อยราย แต่เมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงบประมาณปรากฏว่าได้มา ๑๐,๐๐๐ ไร่ จึงทำให้ต้องสำรวจหาพื้นที่และเอกชนที่ต้องการรับการสนับสนุนเพิ่มเติมอีก ส่งผลให้เกิดความล่าช้าบ้างแต่ไม่เป็นปัญหาเพราะสามารถหาพื้นที่และเอกชนได้ ปัจจุบัน มีการใช้ระบบการโอนเงินสนับสนุนการปลูกป่าไปให้เอกชนโดยตรง สำหรับในปีต่อไป สำนักฯ จะจัดทำข้อมูลไว้ล่วงหน้าเมื่อได้รับงบประมาณมาแล้วจะได้ดำเนินการได้ทันที อีกประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการดำเนินงาน ก็คือการเปลี่ยนแปลงของนโยบายรัฐบาล เมื่อมีการเปลี่ยนนโยบาย กระบวนการดำเนินการก็ต้องปรับเปลี่ยนตามนโยบาย
๖	ภาวะผู้นำของผู้นำองค์กรส่งผลต่อการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ	อธิบดีมีภาวะผู้นำที่ดีมาก โดยท่านมีความเข้าใจในเบื้องานส่งเสริมการปลูกป่าเป็นอย่างมาก อาทิ กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกป่าต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานโดยให้หน่วยงานภาคเอกชนร่วมปลูกป่าใน ๒ ลักษณะ ได้แก่ (๑) หน่วยงานภาคเอกชนปลูกป่าโดยได้รับเงินสนับสนุนการปลูกป่า (๒) หน่วยงานภาคเอกชนปลูกโดยได้รับสนับสนุนกล้าไม้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วลักษณะที่ ๒ สามารถดำเนินการได้ง่ายกว่าลักษณะที่ ๑ เนื่องจาก กรมป่าไม้ยังขาดงานด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานภาคเอกชนจึงทราบน้อยกว่ากรมป่าไม้มีการสนับสนุนเงินสำหรับการปลูกป่า อีกทั้งการให้งบประมาณสนับสนุนหน่วยงานภาคเอกชนเป็นการะงบประมาณของรัฐบาลอีกด้วย ดังนั้นการส่งเสริมปลูกป่าในลักษณะที่ ๒ ประชาชนโดยทั่วไปทราบอยู่แล้วว่าสามารถมาขอรับสนับสนุนกล้าไม้และสำนักฯ ได้ให้ความรู้ด้านการปลูกป่าให้หน่วยงานภาคเอกชนควบคู่กันไป ในอนาคตอาจพิจารณาให้การสนับสนุนเฉพาะกล้าไม้ เนื่องจาก หน่วยงานภาคเอกชนมีแรงจูงใจที่จะปลูกไม้เศรษฐกิจกันมากขึ้น โดยรัฐบาลได้มีนโยบายรับซื้อไม้ให้พลังงานสูง เช่น กระถินเทพา ยูคาลิปตัส เพื่อนำไปผลิตไฟฟ้า ต่อไป
๗	ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของกรมป่าไม้	โครงการ/กิจกรรมที่กำกับดูแลส่งผลต่อวิถีชีวิตคนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เป็นเรื่องของ การฟื้นฟูป่าไม้ตามนโยบายที่ต้องเพิ่มพื้นที่ป่าให้ได้เป็นร้อยละ ๔๐ (รวมพื้นที่ของ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ถูกบุกรุกอยู่ในพื้นที่ที่ดูแลรับผิดชอบของกรมป่าไม้ เพราะฉะนั้นจึงต้องเร่งส่งเสริมปลูกป่าให้ได้ ๒๖ ล้านไร่ สำนักฯ พยายามฟื้นฟูป่าให้ได้หลัก ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งโดยสภาพงบประมาณ สำนักฯ ได้รับจัดสรรหลักจำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่ ปัจจุบันการบุกรุกป่าจะเป็นผืนใหญ่และแห้งแล้งมาก หากจะฟื้นฟูป่า จำเป็นต้องปลูกป่าใหม่ ไม่เหมือนในอดีต ที่ป่าไม้สามารถฟื้นสภาพป่าได้เองตามธรรมชาติ เนื่องจาก มีพื้นที่ที่ถูกบุกรุกผืนเล็กๆ เมื่อปล่อยให้ธรรมชาติดูแลป่าก็จะ

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		กลับสู่สภาพป่าเช่นเดิม แต่ในปัจจุบันจะให้ฟื้นฟูป่าโดยไม่ต้องปลูกป่าเป็นไปได้อย่างมากเนื่องจากสถานการณ์เปลี่ยนไป
๘	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข	ปัญหาที่ ๑ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติ เนื่องจาก บุคลากรมีจำนวนน้อยจึงได้ให้เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่ามาดำเนินการด้านส่งเสริมการปลูกป่าด้วย ซึ่งยังขาดความรู้ ความชำนาญด้านส่งเสริมการปลูกป่า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑ ดำเนินการส่งผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการปลูกป่าไปให้ความรู้ ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าให้มีความรู้ด้านการส่งเสริมการปลูกป่า โดยเน้นการนำไม้ท้องถิ่นมาปลูกฟื้นฟู ปัญหาที่ ๒ ปัญหาด้านการดำเนินงาน เนื่องจาก ไม่มีเป้าหมายเป็นหลักแหล่งที่แน่นอน การทำงานในพื้นที่จึงค่อนข้างลำบาก แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒ ดำเนินการทดลองจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ๑๘ แห่ง นำร่อง (ที่ตั้งไว้คือ ๘๘ แห่ง) โดยพยายามปรับงบประมาณจากหลายๆ สำนักฯ มาดำเนินการในเบื้องต้นก่อน ในอนาคต กรมป่าไม้ควรจัดตั้งสำนักงานถาวร และจัดงบประมาณ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ปัญหาที่ ๓ ปัญหาเกี่ยวกับประชาชน งานด้านส่งเสริมการปลูกป่า มีบ้างที่ต้องถูกต่อต้าน โดยประชาชนเนื่องจาก คำว่า “ผู้ยากไร้” บางครั้งไม่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่า ผู้ยากไร้จริงหรือไม่ (ไม่มีการนิยามให้ชัดเจน) แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๓ ดำเนินการส่งเสริมระบบวนเกษตรเข้าช่วยเพื่อลดการต่อต้านจากประชาชน
๙	คำถามเพิ่มเติม	-ไม่มี-
๑๐	ข้อมูลอื่นๆ	-ไม่มี-

ตารางที่ ๔-๒ แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

๑.๓ นางนันทนา บุญยานันต์ ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งให้สัมภาษณ์ในภาพรวมจากการนำ ๑ โครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ได้แก่ โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน สามารถแยกประเด็นได้ตามตารางที่ ๔-๓ ดังนี้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
๑	บุคลากรที่ได้รับ การจัดสรร	บุคลากรเพียงพอ เนื่องจาก สำนักจัดการป่าชุมชนมอบให้ส่วนพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบ ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในพื้นที่
๒	งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรร	งบประมาณเพียงพอ เนื่องจาก โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นโครงการนำร่อง ที่เริ่มดำเนินการในปีที่ ๑ จึงไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ สำนักฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า รัฐบาลและอธิบดีกรมป่าไม้เห็นพ้องว่า ในปีต่อไป ต้องการให้เพิ่มพื้นที่สีเขียวมากขึ้นจากการดำเนินงานด้านป่าเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ ผู้อำนวยการสำนักฯ ยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ในอนาคต งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท กับปริมาณพื้นที่เป้าหมาย ที่มากขึ้นนั้นไม่เพียงพออย่างแน่นอน
๓	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และ ยานพาหนะที่ได้รับ การจัดสรร	ยานพาหนะไม่เพียงพอ เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่มีความจำเป็นต้องใช้ยานพาหนะ ในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานจำนวนมาก ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมายส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ เชิงเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างมาก
๔	การกำกับดูแลจาก ผู้นำน้องการ	ได้รับการสนับสนุนจากอธิบดีกรมป่าไม้เป็นอย่างดี
๕	ระยะเวลาดำเนิน โครงการ	ระยะเวลาดำเนินโครงการเพียงพอ
๖	ภาวะผู้นำของผู้นำ องค์กรส่งผลต่อ การนำโครงการ/ กิจกรรมไปปฏิบัติ	อธิบดีสนับสนุนการดำเนินโครงการป่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นอย่างดี เนื่องด้วย โครงการ ดังกล่าวเป็นนโยบายจากนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ที่ต้องการเห็นป่า ที่ปลูกแล้วสามารถใช้ประโยชน์ได้ ไม่ได้ปลูกไว้เพื่อรักษาเพียงอย่างเดียว ด้วยการปลูกพืช เช่น กาแฟ ไม้ หน่อไม้ มะขาม ถั่วฝักยาว สะเดา สมุนไพร เป็นต้น ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ นอกเหนือจากการตัดเพื่อใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้เหมือน การปลูกสวนป่า หลักการคล้ายกับการปลูกวนเกษตร เพื่อให้ชุมชนมีรายได้หมุนเวียน
๗	ผลกระทบจากการ ดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งผลต่อ วิสัยทัศน์ของกรม ป่าไม้	เนื่องจาก วิสัยทัศน์ของกรมป่าไม้เน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ซึ่งโครงการป่าเศรษฐกิจ ชุมชนดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนหวงแหน และดูแลรักษาป่าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ ผู้อำนวยการสำนักฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ข้อจำกัดคือจะทำอย่างไรให้ประชาชน เข้าใจและให้ประชาชนโดยองค์การบริหารส่วนตำบลนำพื้นที่มาขออนุญาตตาม พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๐ การขออนุญาตครั้งหนึ่งจะ อนุญาตให้ได้ ๒๐ ปี สำนักจัดการป่าชุมชนได้ประสานกับกรมพัฒนาที่ดิน และ กรมป่าไม้เอง เพื่อทำข้อมูลแต่ละพื้นที่ว่า เหมาะสมกับการปลูกพืชชนิดใดบ้าง ซึ่ง กรมพัฒนาที่ดินแจ้งว่าหากประชาชนปลูกถั่วมะสะกรมพัฒนาที่ดินจะรับซื้อทั้งหมด

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
๘	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข	ปัญหาที่ ๑ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน (๑) เจ้าหน้าที่ภายในสำนักจัดการป่าชุมชน เนื่องจาก โดยทั่วไปแล้ว เจ้าหน้าที่ของสำนักจัดการป่าชุมชนใช้มาตรา ๑๙ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ สำหรับดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักฯ มาโดยตลอด ในขณะที่โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชนต้องดำเนินการโดยใช้ มาตรา ๒๐ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องใหม่สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ต้องดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามมาตราดังกล่าว (๒) ผู้ปฏิบัติงานระหว่างสำนักจัดการป่าชุมชนกับสำนักภายในกรมป่าไม้ที่เกี่ยวข้องต่างคนต่างทำ ไม่มีการวางแผนร่วมกันในระดับสำนักฯ (๓) ผู้ปฏิบัติงานระหว่างสำนักจัดการป่าชุมชนกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑ (๑) เจ้าหน้าที่ต้องทำความเข้าใจข้อกำหนดที่ใช้ในการดำเนินโครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน เช่น พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามมาตรา ๒๐ นอกจากนี้ยังเลือกใช้วิธีการศึกษาและบันทึกเพื่อจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน (คู่มือการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับป่าเศรษฐกิจชุมชน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ผังกิจกรรมที่เชื่อมโยงร้อยเรียงจากนโยบายของรัฐบาล กรณีศึกษาของแต่ละสถานการณ์และแนวทางการแก้ไขสถานการณ์นั้นๆ เป็นต้น) (๒) แต่ละสำนักควรจัดตั้งเป็นคณะทำงานร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปและจัดทำแผนแม่บทที่ทุกสำนักสามารถใช้ร่วมกันได้อย่างเป็นองค์รวมและเป็นระบบ และเพื่อให้เดินไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งการบูรณาการการทำงาน วางแผนร่วมกัน และแบ่งงานกันทำ (๓) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด คนในชุมชน เป็นต้น ปัญหาที่ ๒ ปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒ คู่มือการปฏิบัติงานจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
๙	คำถามเพิ่มเติม	-ไม่มี-
๑๐	ข้อมูลอื่นๆ	ป่าสนดิสุขเป็นพื้นที่นำร่องของโครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน

ตารางที่ ๔-๓ แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

๑.๔ นายธีรยุทธ สมตน ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งให้สัมภาษณ์ในภาพรวมจากการนำ ๒ โครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ได้แก่ (๑) โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และ (๒) โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และการบริการด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สามารถแยกประเด็นได้ตามตารางที่ ๔-๔ ดังนี้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
๑	บุคลากรที่ได้รับ การจัดสรร	บุคลากรเพียงพอ
๒	งบประมาณที่ ได้รับการจัดสรร	งบประมาณเพียงพอ
๓	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และ ยานพาหนะที่ได้รับ การจัดสรร	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะเพียงพอ
๔	การกำกับดูแลจาก ผู้นำน้องค์กร	ได้รับการสนับสนุนจากอธิบดีกรมป่าไม้เพียงพอ กล่าวคือ อธิบดีกรมป่าไม้ให้ความสำคัญและให้การกำกับดูแลเป็นอย่างดี เนื่องจาก เป็นมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ และนโยบายการจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้และชุมชนเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์
๕	ระยะเวลาดำเนิน โครงการ	ระยะเวลาดำเนินโครงการเพียงพอ เนื่องจาก ไม่ได้กำหนดงานมากจนเกินไป
๖	ภาวะผู้นำของผู้นำ องค์กรส่งผลต่อ การนำโครงการ/ กิจกรรมไปปฏิบัติ	อธิบดีกรมป่าไม้ ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) และเป็นเรื่องที่นายกรัฐมนตรีเร่งดำเนินการ
๗	ผลกระทบจากการ ดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งผลต่อ วิสัยทัศน์ของกรม ป่าไม้	การนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติส่งผลในเรื่องของการควบคุม และการกำกับดูแลราษฎรที่อยู่ในป่าให้มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่กระจัดกระจาย และมีความเหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบและมีการอนุญาตราษฎรในพื้นที่ป่าที่ชัดเจน จากเดิม กรมป่าไม้อนุญาตในลักษณะสิทธิทำกิน (สทก.) ทั่วประเทศ เปลี่ยนมาเป็นการอนุญาตเป็นรายปัจเจกบุคคล โดยพื้นที่ที่อนุญาตเป็นพื้นที่ในลุ่มน้ำชั้น ๓ ๔ และ ๕ ซึ่งปัจจุบันไม่ได้อนุญาตในลักษณะ สทก. แล้ว แต่เป็นการอนุญาตในลักษณะแปลงรวม ตามนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ปี ๒๕๔๑ ให้คนที่อยู่ในพื้นที่ป่าได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน
๘	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข	ปัญหาที่ ๑ ปัญหาจากการดำเนินงาน กล่าวคือ ในระหว่างปีงบประมาณอาจมีนโยบายเร่งด่วนให้ดำเนินการเพิ่มเติมจากแผนที่กำหนดไว้ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการมอบที่ดินทำกินให้ประชาชน ซึ่งอาจส่งผลให้กระทบต่องบประมาณและบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑ ระดมสรรพกำลังด้านบุคลากรและเจียดจ่ายงบประมาณที่มีอยู่ และเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการเพื่อให้งานสำเร็จได้ตามนโยบาย ปัญหาที่ ๒ ปัญหาด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ไม่เข้าใจสภาพการทำงานของสำนักจัดการที่ดินป่าไม้/กรมป่าไม้ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดต่อสภาพการทำงานของสำนักจัดการที่ดินป่าไม้/กรมป่าไม้ที่ปฏิบัติ ปัญหาที่ ๓ ทั้ง ๒ โครงการเป็นงานที่มีภารกิจที่หลากหลาย และหากเป็นกรณีงานเร่งด่วนงานนโยบายจะไม่สามารถกำหนดได้ว่า แต่ละงานจะมาเมื่อใด เช่น งานเกี่ยวกับการจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๓ – ไม่มี
๙	คำถามเพิ่มเติม	-ไม่มี-
๑๐	ข้อมูลอื่นๆ	-ไม่มี-

ตารางที่ ๔-๔ แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้

๑.๕ นายสุติพันธ์ จูจันทร์ ผู้อำนวยการสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งให้สัมภาษณ์ในภาพรวมจากการนำ ๒ โครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ได้แก่ (๑) กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ และ (๒) กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ปลูกไม้ใช้สอย) สามารถแยกประเด็นได้ตามตารางที่ ๔-๕ ดังนี้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
๑	บุคลากรที่ได้รับ การจัดสรร	บุคลากรไม่เพียงพอ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ของสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ มีจำนวนน้อย จึงให้เจ้าหน้าที่จากสำนักอื่น เช่น สำนักส่งเสริมการปลูกป่ามาปฏิบัติงาน อีกหน้าที่หนึ่ง
๒	งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรร	งบประมาณเพียงพอ อยู่ในกรอบปริมาณงานที่สามารถปฏิบัติงานได้ การดำเนินงานในแต่ละพื้นที่มีปัจจัยราษฎร และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น บางพื้นที่อยู่ห่างไกล บางพื้นที่ต้องดำเนินการด้านคนที่ครอบครองพื้นที่อยู่แล้ว การเรียกคืนพื้นที่อาจต้องใช้เทคนิคเพื่อให้ส่งคืนพื้นที่ ความยากง่ายแตกต่างกันตามบริบทแต่ละพื้นที่
๓	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และ ยานพาหนะที่ได้รับ การจัดสรร	ยานพาหนะไม่เพียงพอ
๔	การกำกับดูแลจาก ผู้บังคับการ	ได้รับการกำกับดูแลจากอธิบดีกรมป่าไม้เพียงพอ
๕	ระยะเวลาดำเนิน โครงการ	ระยะเวลาดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพียงพอ
๖	ภาวะผู้นำของผู้นำ องค์กรส่งผลต่อ การนำโครงการ/ กิจกรรมไปปฏิบัติ	ผู้อำนวยการสำนักฯ กล่าวว่า อธิบดีกรมป่าไม้มีภาวะผู้นำที่ดี โดยอธิบดีเน้นการปลูกป่าให้มีประสิทธิภาพ การปลูกป่าประชารัฐ การปลูกป่าระบบภาคประชาการไม่สามารถตอบ โจทย์ปัจจุบันได้ จึงนำเอาการปลูกป่าระบบวนเกษตร การปลูกแบบขั้นบันไดเข้าไปขยายผล ทำให้เกิดการตอบรับที่ดี อธิบดีพยายามผลักดันให้กรมป่าไม้ได้รับการจัดสรร งบประมาณด้านการฟื้นฟูอีกด้วย
๗	ผลกระทบจากการ ดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งผลต่อ วิสัยทัศน์ของกรม ป่าไม้	ทั้ง ๒ โครงการ/กิจกรรมดำเนินการเพื่อความยั่งยืนในการปลูกป่า ซึ่งส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของกรมป่าไม้ ในด้านการฟื้นฟูพื้นที่ป่า พื้นฟูระบบนิเวศ ดำเนินโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ จำนวน ๑๕,๙๕๐ ไร่ โดยการฟื้นฟูป่าภายใต้แนวทางพระราชดำริ เช่น การเพิ่มพื้นที่ป่าโดยให้ประชาชนปลูกป่ากับกรมป่าไม้ พื้นที่โครงการจะอยู่ในที่สูง ซึ่งจะต้องดำเนินการให้คนอยู่ร่วมกับป่า โดยการสร้างอาชีพให้ประชาชนใช้แนวทางการปลูกไม้ป่ายืนต้น พืชผลเกษตร และพืชที่ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน โดยในช่วงปีแรก นำพืชเกษตรไปขายเพื่อสร้างรายได้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ส่วนช่วง ๒ - ๓ ปีถัดไปดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชยืนต้น เช่น ทุเรียน ซึ่งเก็บผลกินและขายได้ เป็นระยะเวลา ๒๐ - ๓๐ ปี ซึ่งเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และสร้างความยั่งยืนในการปลูกและเพิ่มพื้นที่ป่าได้เป็นอย่างดี
๘	ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการ แก้ไข	ปัญหาที่ ๑ บุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะข้าราชการที่มีจำนวนน้อยมาก แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑ (๑) ให้พนักงานราชการ พนักงานจ้างเหมาบริการ เข้ามาเสริมการทำงานของข้าราชการ

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์
		(๒) การพัฒนาข้าราชการ โดยการประชุม การชี้แจง และมีคู่มือการปฏิบัติงาน โดยคู่มือดังกล่าวได้จัดทำขึ้นร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้กับสำนักพระราชวัง โดยนำแนวทางของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาประกอบเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งตามสภาพพื้นที่ป่า ๔ สภาพป่า (ป่าเต็งรัง ป่าดิบเขา ป่าดงน้ำ และป่าเบญจพรรณ) คู่มือดังกล่าวประกอบด้วยการดำเนินการ ๒๑ ขั้นตอน วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ราษฎร จนกระทั่งให้ราษฎรเห็นประโยชน์และเกิดความยินยอมร่วมกัน (สำหรับในบางพื้นที่อาจลดขั้นตอนการดำเนินการ โดยดำเนินการไม่ครบทั้ง ๒๑ ขั้นตอน เนื่องจาก ราษฎรเกิดความเข้าใจกันแล้วในขั้นตอนนั้นๆ ทำให้สามารถข้ามขั้นตอนต่อไปได้ เช่น การพิจารณารูปแบบแปลงว่าจะปลูกกาแฟ แมคคาเดเมีย เป็นต้น หากตกลงกันได้แต่แรกก็สามารถข้ามขั้นตอนนั้นๆ ไป) ปัญหาที่ ๒ ปัญหาด้านการดำเนินงาน รวมทั้งความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ การดำเนินงานของสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ มักดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน โดยพื้นที่ดำเนินการจะแบ่งเป็น ๒ ส่วน ซึ่งจะใช้ระเบียบกฎหมายคนละฉบับ ดังนี้ (๑) พื้นที่โครงการพระราชดำริ (ส่วนของพื้นที่ทรงงาน) ดำเนินการในพื้นที่ ๕ จังหวัด ๑๓ อำเภอ มีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ได้แก่ กรมป่าไม้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปศุสัตว์ หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภาคเอกชนมาช่วยกันทำโครงการพัฒนาพื้นที่ โดยใช้ระเบียบกฎหมาย ตามมาตรา ๑๙ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ กรมป่าไม้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ บำรุงรักษาป่า (๒) พื้นที่โครงการขยายผล ส่วนนี้เป็นส่วนที่หลายๆ หน่วยงานนำไปขยายผล มหาดไทยจัดตั้งค่าของบประมาณให้หลายๆ หน่วยงานเข้าไปดำเนินการขยายผล โดยระเบียบกฎหมายจะต้องพิจารณาว่าพื้นที่เป็นพื้นที่อะไร อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานใด และใช้กฎระเบียบของแต่ละหน่วยงาน เช่น พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ต้องพิจารณาขอบเขตของแต่ละหน่วยงานว่าดำเนินการได้หรือไม่ได้ขอบเขตแค่ไหน ต้องสื่อสารให้ชัดเจน ซึ่งจุดนี้จะเป็นปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒ (๑) จัดโครงการสัมมนาข้าราชการ ด้านระเบียบกฎหมาย การประสานงาน รวมทั้งให้พนักงานราชการเข้าใจการดำเนินการให้มากที่สุด (๒) ชี้แจง ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และขอความร่วมมือให้สำนักพระราชวังประสานงานให้ด้วยอีกทางหนึ่ง
๙	คำถามเพิ่มเติม	-ไม่มี-
๑๐	ข้อมูลอื่นๆ	-ไม่มี-

ตารางที่ ๔-๕ แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ

๒. ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ จำนวน ๙ ตัวอย่าง คณะผู้ประเมินผลใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๖ เดือน เพื่อให้การศึกษายู่ในขอบเขตที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งคณะผู้ประเมินผลเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ๙ จาก ๒๓ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ทั้งที่เป็น สำนักหลักและสำนักสาขา โดยการสุ่มตัวอย่างดังกล่าว คณะผู้ประเมินผลเลือกสุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนภูมิภาคตามการแบ่งเขตตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ จำนวนภูมิภาคละ ๒ - ๓ สำนัก ซึ่งพื้นที่ตรวจราชการแบ่งออกเป็น ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เขตตรวจราชการที่ ๑๐ - ๑๔) ภาคกลาง (เขตตรวจราชการที่ ๑ - ๕ และ ๙) ภาคใต้ (เขตตรวจราชการที่ ๖ - ๘) และภาคเหนือ (เขตตรวจราชการที่ ๑๕ - ๑๘) ทั้งนี้ คณะผู้ประเมินผลคำนึงถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างเป็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนอ้อมตัวมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างระดับผู้บริหาร : ระดับผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในฐานะที่เป็นผู้นำทางตรงสูงสุดของการดำเนินงานระดับสำนักในส่วนภูมิภาคที่เป็นผู้ดำเนิน ๑๐ โครงการ/กิจกรรมตามตัวชี้วัดที่สำคัญของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ อีกทั้งยังเป็นผู้แปลงนโยบายของผู้นำองค์กรสู่การปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ คณะผู้ประเมินผลได้ประมวลผลข้อมูลในภาพรวมจากการให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ทั้ง ๙ ตัวอย่าง ซึ่งสามารถแยกประเด็นได้ตามตารางที่ ๔-๖ ดังนี้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
๑	บุคลากรที่ได้รับการจัดสรร	จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลเป็นแนวทางเดียวกันว่า บุคลากรที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ (๑) บุคลากรขาดแคลนอย่างมากโดยเฉพาะกิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า (หน่วยปฏิบัติการพิเศษ) (๒) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า มีอายุเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๕๐ ปี ในขณะที่ ภารกิจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่จำเป็นต้องใช้พลังกำลังด้านร่างกายค่อนข้างมากจึงทำให้ไม่เหมาะกับวัยของผู้ปฏิบัติงานและทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ (๓) ขาดอัตรากำลังข้าราชการด้านงานป้องกันรักษาป่า โดยเฉพาะหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า ทั้งนี้ หัวหน้าหน่วยฯ ๑ นาย ต้องทำหน้าที่ควบหน่วยข้างเคียงอีกหน้าที่หนึ่ง และยังได้มีคำสั่งให้ทำหน้าที่อื่นในบางพื้นที่ด้วย เช่น กิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น (๔) กรอบโครงสร้างตำแหน่งข้าราชการของหน่วยป้องกันรักษาป่าฯ ของแต่ละสำนัก

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		จัดการทรัพยากรป่าไม้ มากกว่าร้อยละ ๙๐ ถูกกำหนดให้เป็นตำแหน่ง “เจ้าพนักงานป่าไม้” ซึ่งกำลังจะเกษียณอายุราชการในอีกไม่เกิน ๕ ปีข้างหน้า (ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) และไม่มีอัตรากำลังทดแทน ในขณะที่อีกร้อยละ ๑๐ เป็นตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ (๕) กรอบอัตรากำลังข้าราชการ ตำแหน่งนายช่างสำรวจ มีเพียง ๑-๒ อัตรา ที่ประจำส่วนจัดการที่ดินป่าไม้ (๖) ส่วนโครงการพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษไม่ใช้กรอบโครงสร้างบุคลากรตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) กำหนด แต่เป็นโครงสร้างที่ตั้งขึ้นตามอำนาจการบริหารของอดีตอธิบดีกรมป่าไม้ จึงไม่มีกรอบโครงสร้างอัตรากำลังเพื่อปฏิบัติงาน (๗) ไม่มีนิติกรทั้งที่เป็นข้าราชการและพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (๘) ส่วนอำนาจการของแต่ละสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้หลายพื้นที่ มีจำนวนบุคลากรด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ ไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของสำนัก (ยกเว้น ผู้อำนวยการส่วนอำนาจการ) เป็นพนักงานราชการ และพนักงานจ้างเหมา (TOR) ทั้งหมด
๒	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลเป็นแนวทางเดียวกันว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ (๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แต่ละแห่ง ได้ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยเบิกจ่ายเงินของกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แต่ไม่มีงบประมาณ (งบดำเนินงาน) ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ใช้สำหรับการอำนาจการและประสานการดำเนินกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ (๒) ชุดปฏิบัติการที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า ไม่สามารถบริหารการเบิกค่าใช้จ่ายได้ เนื่องจาก เป็นปัญหาการจัดการระบบการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า (สปพ.) นอกจากนี้ การทวงคืนผืนป่าที่ได้รับมอบเป้าหมายจาก สปพ. นั้น สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ไม่ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินงานในภารกิจนี้แต่อย่างใด (๓) หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่จะต้องบริหารและจัดการงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้สามารถปฏิบัติงานได้ภายใต้กรอบงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นทุกปี แต่ผู้บริหารมักไม่ได้มีการกล่าวถึง ตัวอย่างของปัญหา เช่น งบอำนาจการไม่เพียงพอ เนื่องจาก หน่วยงานส่วนกลางมีกรณีผู้อำนาจการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เข้าไปร่วมประชุมที่ส่วนกลางบ่อยครั้งมาก การจัดสรรงบประมาณงบอำนาจการ มีการจัดสรรให้สำนักพื้นที่เท่ากันทุกสำนัก

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		ทั่วประเทศ โดยไม่ได้มีการพิจารณาถึงความใกล้เคียงของระยะทางที่ต้องใช้ในการเดินทาง ซึ่งแต่ละสำนักฯ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่แตกต่างกัน ทั้งนี้หน่วยงานส่วนกลางไม่ได้มีการตั้งงบประมาณไว้เป็นการเฉพาะสำหรับการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงต้องเจียดจ่ายงบประมาณมาจากกิจกรรมป้องกันฯ เป็นหลักการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ฯ ในแต่ละครั้ง มีค่าใช้จ่ายต่างๆ จำนวนมาก ถึงแม้จะมีการสนธิกำลังและขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอกต่างๆ เช่น ทหาร ตำรวจ แต่ก็ต้องมีอาหาร น้ำมัน และวัสดุต่างๆ จัดเตรียมไว้ให้หน่วยงานภายนอกที่มาร่วมปฏิบัติงานด้วย (๔) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้รับโอนการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางล่าช้า โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักฯ ได้รับแผนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานส่วนกลาง ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ แต่ได้รับโอนจัดสรรงบประมาณของทุกกิจกรรมล่าช้า ส่งผลให้การปฏิบัติ งานและการเบิกจ่ายเงินไม่สอดคล้องสมดุลกัน (ได้รับแผนการปฏิบัติงานและเริ่มปฏิบัติงานได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ แต่ได้รับโอนการจัดสรรงบประมาณในเดือนมกราคม ๒๕๖๐) (๕) งบดำเนินงานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะงบประมาณสำหรับการซ่อมบำรุงยานพาหนะ เนื่องจาก งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรปกติสามารถปฏิบัติได้เพียงการปฏิบัติงานประจำเท่านั้น
๓	วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะที่ได้รับการจัดสรร	จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๑ ใน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลว่า วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สามารถบริหารและจัดการทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรในภาพรวมได้ตามศักยภาพของทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรร จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๘ ใน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลแย้งว่า วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ (๑) วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางปฏิบัติงานในพื้นที่เชิงเขาและถิ่นทุรกันดาร เครื่องวัดพิกัดแผนที่ (GPS) ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้ คอมพิวเตอร์ที่ใช้งานในปัจจุบันขาดความทันสมัย เนื่องจากหน่วยความจำและความเร็วในการประมวลผลช้า การรายงานต่างๆ จึงอาจไม่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อและรถยนต์ที่ได้รับการจัดสรรไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่จำเป็นต้องใช้ต่อการปฏิบัติงาน โดยรถยนต์ที่มีอยู่ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี มีสภาพค่อนข้างเก่าและชำรุด รถยนต์จำนวนมากที่ชำรุดไม่คุ้มค่าหากต้องใช้งบประมาณในการซ่อมแซม

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		(๒) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า ไม่มีความคุ้มค่าในการซ่อมแซมและปรับปรุงอาคารบ้านพักของเจ้าหน้าที่ตามหน่วยป้องกันรักษาป่าต่างๆ เนื่องจากมีความคงทนต่ำและไม่มีมาตรฐาน (๓) ขาดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ๒ ประเด็น คือ (๓.๑) การขาดเครื่องมือด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน และ (๓.๒) การขาดเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะความรู้และความสามารถในการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยี
๔	การกำกับดูแลจากผู้นำนองค์กร/ผู้บริหารระดับสูงของกรมป่าไม้	จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๕ ใน ๙ ตัวอย่างให้ข้อมูลว่า ได้รับการกำกับดูแลจากผู้นำนองค์กรเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานส่วนกลางได้เดินทางไปกำกับดูแลการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ติดตามการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เพื่อเร่งรัดผลสัมฤทธิ์ของงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมีการถ่ายทอดจากผู้บริหารถึงผู้ปฏิบัติตามลำดับชั้นตามสายการบังคับบัญชา (ไม่มีการกล่าวถึงผู้นำนองค์กร) จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๔ ใน ๙ ตัวอย่างให้ข้อมูลแย้งว่า ได้รับการกำกับดูแลจากผู้นำนองค์กรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ (๑) อธิบดีกรมป่าไม้ มีภารกิจที่ต้องดำเนินการในด้านต่างๆ จำนวนมาก ส่งผลให้การกำกับดูแลองค์การในลักษณะของการเดินทางไปตรวจเยี่ยมผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ด้วยตนเองมีโอกาสนั้นไปได้น้อย (๒) โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติฯ อธิบดีกรมป่าไม้ได้มีคำสั่งเร่งรัดการดำเนินงาน เนื่องจาก เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล แต่การกำกับดูแลที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เป็นเพียงการให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ จัดทำเอกสารรายงานส่งไปให้ผู้บริหารในหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อโปรดทราบและพิจารณาเท่านั้น ยังไม่มีการกำกับดูแลและเร่งรัดติดตามการดำเนินงานอย่างจริงจัง ยังไม่มีผู้บริหารจากส่วนกลางเดินทางไปกำกับดูแลการปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ค่อยมีความก้าวหน้าเท่าที่ควร (๓) ผู้บริหารระดับสูงของกรมป่าไม้ มีการเดินทางไปตรวจเยี่ยมในส่วนภูมิภาคบ่อยครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพียงการตรวจเยี่ยมและรับทราบปัญหาเท่านั้น ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจึงยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง (๔) กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ปลูกไม้ใช้สอย) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ไม่ได้เป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงาน เนื่องจากไม่ได้รับแผนฯ และไม่ได้เป็นหน่วยเบิกจ่ายเงิน แต่กิจกรรมดังกล่าวมีสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ เป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลและเป็นหน่วยเบิกจ่ายเงิน

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
๕	ระยะเวลาดำเนินโครงการ	จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๕ ใน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลว่า ได้รับการจัดสรรระยะเวลาดำเนินโครงการเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่วนใหญ่ที่จัดส่งจากกรมป่าไม้ มีความเหมาะสมกับระยะเวลาในการปฏิบัติงานจริง ประมาณเดือน ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๐ ไม่ล่าช้าเกินไป (อยู่ในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปีงบประมาณ) จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๔ ใน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลแย้งว่า ได้รับการจัดสรรระยะเวลาดำเนินโครงการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ (๑) ระยะเวลาดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ แต่การดำเนินงานจะสำเร็จได้ ต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒) การจัดซื้อจัดจ้างโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e-bidding) มีระยะเวลาดำเนินการที่จำกัด ซึ่งอาจส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ (๓) ข้อจำกัดของระยะเวลาดำเนินงานในบางโครงการ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ไม่สามารถกำหนดหรือเร่งรัดได้ เนื่องจาก หน่วยงานภายนอกกรมป่าไม้เป็นผู้ดำเนินการ ขั้นตอนการดำเนินงานดังกล่าว อาทิ ศาลปกครอง สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น ซึ่งหากหน่วยงานเหล่านั้นดำเนินการล่าช้า จะส่งผลทำให้การดำเนินโครงการของกรมป่าไม้หลังจากนั้นล่าช้าตามไปด้วย (๔) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้จำนวนหนึ่งคิดว่า ระยะเวลาปฏิบัติงานตามแผน (ตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐) เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน แต่ระยะเวลาในการเบิกจ่ายงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ได้รับโอนจัดสรรงบประมาณในเดือนมกราคม ๒๕๖๐
๖	ภาวะผู้นำของผู้นำองค์กรส่งผลต่อการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ	จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๖ ใน ๙ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลว่า ภาวะผู้นำของผู้นำองค์กรส่งผลต่อการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ (๑) ผู้นำองค์กรส่งผลอย่างมากต่อการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในการให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา สร้างขวัญกำลังใจที่ดี ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จได้ทั้งในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ (๒) ผู้นำองค์กรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การช่วยให้ราษฎรมีที่ทำกิน มีรายได้เพิ่มขึ้น และพิจารณานโยบายอย่างรอบคอบ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้นโยบายรัฐบาลประสบความสำเร็จ (๓) ความชัดเจนของนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และแนวทางการดำเนินงานของผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กร ดังนั้น ภาวะผู้นำของ

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		อธิบดีกรมป่าไม้ จึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของการดำเนินงานในทุกโครงการ/กิจกรรม โดยอธิบดีกรมป่าไม้ (นายชลธิศ สุรัสวดี) มีการกำหนดนโยบายที่ระบุเป้าหมายการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน อาทิ (๓.๑) งานด้านป้องกันรักษาป่า เน้นการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าเดิมที่มีอยู่ไม่ให้อุทกภัยเพิ่ม (๓.๒) งานด้านการส่งเสริมปลูกป่า เน้นการเพิ่มพื้นที่ป่า โดยมีการกำหนดเป้าหมายจำนวนพื้นที่ป่าที่ต้องเพิ่มในภาพรวมของกรมป่าไม้ และกำหนดเป้าหมายจำนวนพื้นที่ป่าที่สำคัญๆ พื้นที่แต่ละสำนักจะต้องเพิ่มให้ได้ไว้อย่างชัดเจน (๓.๓) งานด้านการจัดการที่ดินป่าไม้ เน้นการจัดการป่าไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน ๓ ใน ๔ ตัวอย่าง ให้ข้อมูลแย้งว่า ภาวะผู้นำของผู้บังคับการไม่ส่งผลต่อการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามข้อมูลการตอบในข้อที่ ๔ (การกำกับดูแลจากผู้บังคับการ/ผู้บริหารระดับสูงของกรมป่าไม้)
๓/	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข	ปัญหาอุปสรรคเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน ในขณะที่แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นเป็นแนวทางที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นผู้เลือกใช้และกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติของตนที่มีความแตกต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ อย่างไรก็ตาม คณะผู้ประเมินผลได้รวบรวมไว้ เพื่อให้ผู้บังคับการ ผู้บริหารกรมป่าไม้ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้ปฏิบัติงานของโครงการ/กิจกรรมตามตัวชี้วัดที่สำคัญของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สามารถเลือกใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ/กิจกรรม ทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในปีงบประมาณต่อไป ดังนี้ ปัญหาที่ ๑ แผนการใช้จ่ายเงินและแนวทางการเบิกจ่ายเงินของกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ไม่ชัดเจน กล่าวคือ แนวทางการจัดซื้อจัดจ้างของกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ยังไม่ชัดเจน (ณ วันที่ให้สัมภาษณ์) ทั้งนี้ กรมป่าไม้ ได้มีหนังสือแจ้งรายละเอียดราคาต่อหน่วย (Unit Cost) งบลงทุน กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อทราบและดำเนินการ รายละเอียด Unit Cost ดังกล่าว มีการระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการไม่ครอบคลุมกิจกรรมตามที่คู่มือการปฏิบัติงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (จัดทำโดยสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพระราชวัง) ได้กำหนดไว้ จำนวน ๒๑ ขั้นตอน และไม่สอดคล้องกับพนักงานจ้างเหมา (TOR) ที่ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้อนุมัติไว้ก่อนแล้ว นอกจากนี้ ในรายการที่ระบุไว้ใน Unit Cost ก็ยัง

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		ไม่ได้ระบุรายละเอียดของการดำเนินงานที่ชัดเจน เช่น ไม่ระบุว่าหลักเขตที่ต้องฝังในพื้นที่โครงการจะต้องมีขนาด (กว้าง x ยาว x สูง) เท่าใด ไม่ระบุว่าการฝังหลักเขตจะต้องฝังลึกเท่าใด ไม่ระบุรายละเอียดของกล้าไม้และชนิดพันธุ์ของกล้าไม้ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับงาน และการเบิกจ่ายเงิน หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร็วอาจส่งผลให้การการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e-bidding) ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๒ หน่วยป้องกันรักษาป่าจำนวนหนึ่ง ไม่มีไฟฟ้าใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ได้มีการหารือไปยังสำนักงานการไฟฟ้าพื้นที่แล้วได้รับการแจ้งว่า การต่อไฟฟ้าเข้าไปยังหน่วยป้องกันรักษาป่าหน่วยนั้นๆ ต้องใช้ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงและไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน เนื่องจากเป็นการต่อไฟฟ้าเข้าไป เพื่อให้หน่วยป้องกันรักษาป่าใช้เพียงหน่วยเดียวเท่านั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๓ บุคลากรไม่เพียงพอและขาดผู้มีความรู้ความสามารถด้านต่างๆ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ต้องรับแรงกดดันจากภายนอกอย่างมาก เช่น การฟื้นฟูป่า บุคลากรจำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากคนในพื้นที่ ซึ่งต้องใช้วาทศิลป์ในการเข้าถึงชาวบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อจำกัดด้านบุคลากรทั้งจำนวนและทักษะในการทำงาน ทำให้แต่ละคนต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๓ (๑) หากโครงการ/กิจกรรมใด ได้รับงบประมาณก่อน สามารถดำเนินงานได้ก่อน จะดำเนินการจัดสรรเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ให้ดำเนินโครงการนั้นก่อน เมื่อโครงการใดมีความพร้อมรองลงมา ให้ใช้วิธีสลับหมุนเวียนบุคลากร เพื่อดำเนินการ (๒) ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าจำนวนหนึ่งแก้ไขโดยการพิจารณาเกลี่ยอัตรากำลังใหม่ เช่น จากเดิมที่มีข้าราชการควบคุมตำแหน่งหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า ๓ หน่วย จำนวน ๓ คน ปัจจุบันได้เกลี่ยอัตรากำลังใหม่ คงเหลือข้าราชการที่ควบคุมตำแหน่งหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า หลายหน่วย เพียง ๑ คน ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนขอบเขตพื้นที่ป่าที่รับผิดชอบที่มีพื้นที่ป่าน้อย การควบคุมตำแหน่งหัวหน้าหน่วยป้องกัน

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		รักษาป่า ซึ่งเป็นหน่วยที่อยู่ใกล้เคียงกันจึงไม่เกิดปัญหาในการบริหารงานมากนัก (๓) ส่วนจัดการที่ดินป่าไม้จำนวนหนึ่งแก้ไขโดยมอบหมายให้ข้าราชการ และพนักงานราชการตำแหน่งอื่นๆ ในสังกัดส่วนจัดการที่ดินป่าไม้ไปช่วยดำเนินงานเกี่ยวกับการสำรวจจริงวัดพื้นที่ (๔) ส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษจำนวนหนึ่งแก้ไขโดยออกคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการในสังกัดส่วนส่งเสริมการปลูกป่าไปช่วยปฏิบัติงานที่ส่วนโครงการพระราชดำริฯ อีกหน้าที่หนึ่ง ปัญหาที่ ๔ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะงบดำเนินงาน อาทิ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๔ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๕ การถ่ายทอดนโยบายจากผู้บังคับบัญชาไม่ดีพอที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถนำกิจกรรม/โครงการไปปฏิบัติได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้บางท่าน มีความคิดเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้ศักยภาพมากที่สุดเพียงร้อยละ ๕๐ อันมีสาเหตุมาจากความไม่ชัดเจนของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะทำให้การถ่ายทอดทิศทางของหน่วยงาน การถ่ายทอดรายละเอียดข้อมูลต่างๆ แผนงาน นโยบาย ฯลฯ ไปยังผู้ปฏิบัติงานไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๕ ดำเนินการจัดประชุมถ่ายทอดนโยบาย และจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อ (๑) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และ (๒) ถ่ายทอดนโยบายจากผู้บริหาร สร้างความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โดยวิทยากรที่ใช้เป็นบุคลากรภายในสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เนื่องจาก นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นอกจากนี้ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้บางแห่งยังดำเนินการจัดฝึกอบรมโดยการแบ่งกลุ่มผู้อบรมออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้ากิจกรรม/โครงการ เพื่อให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน ปัญหาที่ ๖ ปัญหาด้านการกำกับดูแลของอดีตอธิบดีกรมป่าไม้ (นายชลธิศ สุรัสวดี) เป็นประเด็นการพิจารณาและการสั่งการของอดีตอธิบดีกรมป่าไม้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๖ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๗ ไม่มีงบประมาณในส่วนของงบดำเนินงาน ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ใช้สำหรับการอำนวยความสะดวกและประสานการดำเนินกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๗ เจียดจ่ายงบประมาณจากโครงการ/กิจกรรมอื่น เพื่อดำเนินการ ปัญหาที่ ๘ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ โดยให้เบิกจ่ายผ่านสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษโดยตรง ซึ่งไม่ผ่านสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณขาดความคล่องตัวและสามารถดำเนินโครงการได้ล่าช้า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๘ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๙ กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ไม่ได้รับงบประมาณที่ต่อเนื่องทุกปี และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรมีประสบการณ์ในพื้นที่อย่างน้อย ๓ ปี ในขณะที่พื้นที่พืชของ คนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโตไม่น้อยกว่า ๒-๓ ปี จึงจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตแรกได้ และไม่มีงบประมาณในการติดตามผลผลิตของผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินว่า เป็นไปตามแผนหรือไม่ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๙ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๐ กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เฉพาะส่วนที่เป็นงบประมาณของ “หน่วยปฏิบัติการพิเศษ” สังกัดส่วนป้องกันและปราบปรามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ไม่ได้สังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยเบิกจ่ายของหน่วยปฏิบัติการพิเศษ) พบปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของแนวทางในการเบิกจ่ายงบประมาณ

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๐ ปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๑ ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าหลายแห่ง มีปัญหาเรื่องแบบแปลนโรงเก็บไม้ของกลางที่กรมป่าไม้กำหนดไปให้นั้น ไม่มีความคงทนถาวรเพียงพอต่อการใช้งาน และ ไม่มีความคุ้มค่าต่อการใช้จ่ายประโยชน์เท่าที่ควร แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๑ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๒ ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ยานพาหนะ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ (รายละเอียดตามข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ฯ ในหัวข้อคำถามที่ ๓) แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๒ บริหารและจัดการการใช้งานระหว่างส่วนต่างๆ ภายในสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาที่ ๑๓ การจัดซื้อจัดจ้างไม่สามารถควบคุมราคาได้ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๓ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๔ ปัญหาด้านระยะเวลาในการจัดซื้อจัดจ้างมีจำกัด (รายละเอียดตามข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ฯ ในหัวข้อคำถามที่ ๕) แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๔ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ควบคุมกำกับดูแลและเร่งรัดการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด มีการเชิญหัวหน้าโครงการ/กิจกรรม และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไข สรุปผลการหารือ กล่าวคือ ให้หัวหน้าโครงการ/กิจกรรมจัดทำหนังสือหารือไปที่สำนักเจ้าของโครงการ/กิจกรรมในส่วนกลางที่เกิดปัญหาดังกล่าว เพื่อขอทราบแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ปัญหาที่ ๑๕ หน่วยปฏิบัติการพิเศษ มีการดำเนินการซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยป้องกันรักษาป่า กล่าวคือ หน่วยปฏิบัติการพิเศษในสังกัดสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า และหน่วยป้องกันรักษาป่าในสังกัดส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า มีภารกิจที่คล้ายกันมาก

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		รวมถึงใช้บุคลากรชุดเดียวกันในการปฏิบัติงาน ทำให้มีการปฏิบัติงาน ๒ รูปแบบในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งเกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๕ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๖ สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ ไม่มีการกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของครุภัณฑ์หลักเขตพื้นที่ป่า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๖ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๗ กิจกรรมโครงการส่งเสริมปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ ปัญหาเงื่อนไขของโครงการยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการดำเนินโครงการดังกล่าว เงื่อนไขกำหนดให้ปลูกไม้เศรษฐกิจแบบเป็นแปลง โดยต้องปลูก ๒๐๐ ต้น/ไร่ และจะต้องมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ๓ ไร่ นอกจากนี้ การปลูกไม้เศรษฐกิจยังให้ผลตอบแทนต่อไร่ที่ต่ำและน้อยกว่าการปลูกพืชเกษตรชนิดอื่น ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการจึงอาจมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพโดยเฉพาะในช่วงที่รอไม้เศรษฐกิจโต แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๗ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๘ กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ มีความไม่ต่อเนื่องและไม่ชัดเจนว่า ในปีต่อไป จะมีการดำเนินโครงการนี้อยู่หรือไม่ เนื่องจาก เกษตรกรมีความต้องการเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก และผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถตอบคำถามเหล่านี้แก่เกษตรกรได้ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๘ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๑๙ รถยนต์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และงบประมาณที่ใช้สำหรับซ่อมบำรุงยานพาหนะไม่เพียงพอ

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑๙ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ หลายสำนักอนุมัติให้ผู้ปฏิบัติงานใช้รถยนต์ส่วนตัว เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนรถยนต์ที่ใช้ปฏิบัติงานภาพรวมได้ ปัญหาที่ ๒๐ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่เข้าใจถึงความเร่งด่วนของการดำเนินโครงการตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการ คทช. จังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ ผู้ว่าราชการจังหวัด และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ของบางจังหวัดไม่เข้าใจถึงความเร่งด่วนของโครงการ คทช. จึงไม่เร่งรัดดำเนินการให้โครงการ คทช. แล้วเสร็จโดยเร็ว และไม่เร่งรัดตรวจสอบสภาพพื้นที่ป่าเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาตของ คณะกรรมการ คทช. จังหวัด แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๐ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักสวนภูมิจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๒๑ ความไม่ชัดเจนของโครงการ คทช. โครงการไม่ได้ระบุรายละเอียดไว้อย่างชัดเจนว่าในกรณีมีการอยู่อาศัยครอบครองมาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อ ผู้ครอบครองอีกหลายครั้ง เช่น จ.พัทลุง มีการตั้งกล่าวเกิดขึ้น ๒๐๖ ราย ซึ่งในจำนวนนั้นมากกว่า ๓๐ แปลง มีชื่อผู้ครอบครองเป็นข้าราชการที่ได้รับสิทธิ์ต่อมาจากบิดามารดา จึงอาจถูกตัดสิทธิ์ที่จะได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยทำกินต่อไปเนื่องจาก ขาดคุณสมบัติ (กรณีมีการเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองจะต้องมีการพิจารณาอนุญาตใหม่ โดยต้องตรวจสอบว่าผู้ที่มาครอบครองต่อ นั้น มีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากเป็นข้าราชการจึงอาจถูกตัดสิทธิ์ เนื่องจาก ไม่ใช่ผู้ยากไร้ที่มีรายได้น้อยตามเกณฑ์การอนุญาตที่กำหนดไว้) แต่ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ คทช. จังหวัดของแต่ละจังหวัด - ตามหลักเกณฑ์โครงการกำหนดไว้อย่างกว้างๆ ว่า ผู้ที่เข้าไปอยู่อาศัยครอบครองพื้นที่ป่าหลังจากปี ๒๕๔๔ ให้ถือว่าเป็นผู้บุกรุกรายใหม่ ไม่สามารถอนุญาตให้อยู่อาศัยทำกินต่อไปได้ และตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ ก็ไม่ได้มีการระบุรายละเอียดของประเด็นต่อไปนี้อย่างชัดเจน เช่น ห้ามมีการอนุญาตให้ผู้ประกอบอาชีพใดอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่า (ซึ่งหมายถึง ไม่ได้ห้ามให้มีการอนุญาตให้ข้าราชการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่า) หรือกรณีข้าราชการได้รับสิทธิ์ อยู่อาศัยทำกินต่อมาจากบิดามารดาอย่างถูกต้อง คือ บิดามารดาเสียชีวิต จึงได้แจ้งชื่อเพื่อรับสิทธิ์อยู่อาศัยทำกินต่อ

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		ในขณะที่ตนเองประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ หรือบางรายได้รับสิทธิ์อยู่อาศัยทำกินต่อ แต่ต่อมาสามารถสอบบรรจุเข้ารับราชการ ได้เนื่องจากเกรงว่าตนเองจะเสียสิทธิ์การอยู่อาศัยทำกินจากการที่เป็นข้าราชการ จึงได้แจ้งเปลี่ยนชื่อผู้รับสิทธิ์ไปเป็นภรรยา สามี หรือบุตรของตนเอง กรณีนี้ ภรรยา สามี หรือบุตรของข้าราชการรายดังกล่าวจะได้รับการอนุญาตให้อยู่อาศัยทำกินต่อไปอย่างถูกต้องใช้หรือไม่ - ข้อมูลการอยู่อาศัยทำกินของชาวบ้านในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นข้อมูลเดิมที่ได้สำรวจไว้นานหลายปีแล้ว และพื้นที่การสำรวจไม่ครบร้อยละ ๑๐๐ ของพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแต่ละแห่ง แต่ในข้อเท็จจริง คือ หลังจากปีทำการสำรวจ ชาวบ้านได้บุกรุกขยายพื้นที่ทำกิน และมีชาวบ้านรายใหม่เข้าไปบุกรุกอยู่อาศัยเพิ่มเติม ดังนั้น ข้อมูลที่นำมาใช้ดำเนินการในปี ๒๕๖๐ จึงเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๑ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๒๒ การนำโครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพื้นที่ที่ถูกบุกรุกไปปฏิบัติ พบปัญหาการขาดข้อมูลที่ปัจจุบันสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ข้อมูลที่แต่ละจังหวัดนำมาใช้ไม่มีมาตรฐานในเรื่อง “ปีที่ดำเนินการสำรวจ” แต่ละจังหวัดดำเนินการสำรวจข้อมูลในปีที่ต่างกัน ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับทุกส่วน โดยเฉพาะกับชาวบ้าน บางจังหวัดใช้ข้อมูลปี ๒๕๕๑ บางจังหวัดใช้ข้อมูลปี ๒๕๕๔ และบางจังหวัดใช้ข้อมูลปี ๒๕๕๖ การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลในแต่ละจังหวัดจึงต่างกัน เช่น จังหวัด ก ปี ๒๕๕๑ – ๒๕๖๐ ระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ๙ ปี จังหวัด ข ปี ๒๕๕๔ – ๒๕๖๐ ระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ๖ ปี จังหวัด ค ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ๔ ปี ดังนั้น ในกรณีที่ชาวบ้านเข้ามาอยู่อาศัยทำกินในจังหวัด ก ข และ ค พร้อมกันในปี ๒๕๕๓ ชาวบ้านที่อยู่อาศัยทำกินในจังหวัด ข และ ค จะได้รับการอนุญาตให้อยู่อาศัยทำกิน เนื่องจากถือว่าได้มีการอยู่อาศัยทำกินก่อนทำการสำรวจข้อมูลในปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๖ แต่ชาวบ้านที่อยู่อาศัยทำกินในจังหวัด ก จะเกิดการเสียเปรียบไม่ได้รับการอนุญาตให้อยู่อาศัยทำกิน เนื่องจากถือว่าได้มีการอยู่อาศัยทำกินหลังจากปีทำการสำรวจ คือ ปี ๒๕๕๑ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๒ เนื่องจาก ไม่มีแผนงานและงบประมาณสำหรับการสำรวจพื้นที่ใหม่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ดังนั้น จึงต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยดำเนินการตามข้อมูลเดิมที่แต่ละจังหวัดได้เคยสำรวจไว้นานแล้ว

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		ปัญหาที่ ๒๓ ส่วนโครงการพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ไม่ใช้กรอบโครงสร้างหน่วยงานตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) กำหนด แต่เป็นโครงสร้างที่ตั้งขึ้นตามอำนาจการบริหารของอดีตอธิบดีกรมป่าไม้ จึงไม่มีกรอบโครงสร้างอัตรากำลัง เพื่อปฏิบัติงานประจำส่วนฯ ทำให้ต้องมีการออกคำสั่งให้บุคลากรของส่วนงานอื่นๆ ที่สังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้นั้นๆ ไปช่วยปฏิบัติงานที่ส่วนโครงการพระราชดำริ อีกหน้าที่หนึ่ง ทั้งนี้ ในปัจจุบันส่วนงานอื่นๆ ก็กำลังประสบกับปัญหาความไม่เพียงพอของจำนวนบุคลากรอยู่แล้ว การออกคำสั่งให้บุคลากรของส่วนงานอื่นๆ ไปช่วยปฏิบัติงานที่ส่วนโครงการพระราชดำริ อีกหน้าที่หนึ่งจึงเป็นการเพิ่มปัญหาความไม่เพียงพอของบุคลากรในภาพรวมให้มากขึ้นอีก แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๓ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๒๔ บุคลากรขาดคุณภาพ กล่าวคือ (๑) เจ้าหน้าที่ที่เรียนจบการศึกษาและมีความรู้ความสามารถด้านการเงิน บัญชี และพัสดุโดยตรง (๒) สำหรับบุคลากรของส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ลูกจ้างประจำส่วนใหญ่มีอายุมาก เป็นวัยใกล้เกษียณ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการกิจลาดตระเวนและภารกิจที่ต้องใช้กำลังกายลดลง นอกจากนี้ ลูกจ้างประจำจำนวนมากขาดความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เช่น ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ ว่าด้วยการป่าไม้ การเขียนบันทึกจับกุม การคำนวณพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก การคำนวณค่าเสียหาย ค่าเปรียบเทียบปรับ (ปัญหานี้พบมากในพื้นที่ภาคใต้ สำหรับภาคอื่นๆ อาจพบปัญหานี้ได้น้อยกว่าภาคใต้) (๓) บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ไม่สนใจหรือสนใจน้อยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในงานราชการ โดยรู้สึกว่าเป็นเพียงลูกจ้างประจำ/พนักงานจ้างเหมาที่ไม่มีความก้าวหน้าในสายอาชีพ งานราชการจึงไม่ใช่งานหลัก (ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้หลัก) ซึ่งลูกจ้างประจำ/พนักงานจ้างเหมาส่วนใหญ่มีสวณยางพารา สวนปาล์มน้ำมันที่ก่อให้เกิดรายได้หลักจำนวนมาก จึงเห็นว่าการทำงานราชการที่ได้รับเงินค่าจ้างประจำเพียงเล็กน้อยเป็นเพียงอาชีพเสริมเท่านั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๔ แก้ไขโดยประสานงานขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานคลังจังหวัด ในประเด็นต่อไปนี้ (๑) จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการฝึกอบรมเมื่อสำนักงานคลังจังหวัดจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		(๒) ขอคำปรึกษาแนะนำจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของจังหวัด เพื่อขอความชัดเจนในประเด็นปัญหา ข้อขัดข้อง หรือข้อสงสัยต่างๆ ก่อนการดำเนินงาน ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาระยะยาวด้านจำนวนบุคลากรและปัญหาอื่นๆ เกี่ยวกับบุคลากรของงานป้องกันฯ ในภาพรวมของกรมป่าไม้ จะต้องแก้ไขในระดับนโยบาย ซึ่งปัจจุบันกรมป่าไม้ยังไม่มีแนวทางการแก้ไขที่ชัดเจน ปัญหาที่ ๒๕ ปัญหาด้านป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ กล่าวคือ ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่มีน้อยมาก การจับกุมที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันจึงเป็นการดำเนินการในพื้นที่ป่าที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์และพื้นที่ดังกล่าวหมดอายุการอนุญาตแล้ว อาทิ (๑) ไม่มีนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ในกรณีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในการปลูกป่าสัมน้ำมันและยางพาราหมดอายุการอนุญาตแล้ว กล่าวคือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมป่าไม้ ยังไม่มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้นำไปใช้ปฏิบัติงาน กรณีพื้นที่ป่าสงวนฯ ที่ได้รับการอนุญาตให้ปลูกป่าสัมน้ำมันและยางพาราหมดอายุการอนุญาตแล้วจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ขณะนี้ ยังไม่มีความชัดเจนในระดับนโยบาย (ทั้งในระดับกระทรวง และระดับกรม)ว่าจะเลือกดำเนินการในแนวทางใด (อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ต่อ จัดตั้งเป็นป่าชุมชน ดำเนินโครงการ คทช. ในลักษณะอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในลักษณะแปลงรวม หรือจะดำเนินการตามแนวทางอื่นใด) (๒) มีการลักลอบเข้าไปเก็บผลปาล์มน้ำมัน มีกลุ่มผู้ชุมนุมเกิดขึ้นในพื้นที่ และมีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับกรมป่าไม้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากข้อ (๑) กล่าวคือ - กลุ่มผู้ชุมนุมอ้างเหตุผลด้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม มีการประท้วงในกรณีที่กรมป่าไม้ จะเพิ่มค่าเช่าพื้นที่ป่าจากเดิม ๕๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๕,๐๐๐ บาท/ไร่ ว่าเป็นอัตราค่าเช่าที่แพงเกินไปชาวบ้านทั่วไปไม่มีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะเช่าได้ การเพิ่มอัตราค่าเช่าดังกล่าวเป็นการเอื้อประโยชน์ให้เฉพาะกลุ่มนายทุนหรือบริษัทใหญ่ๆ เท่านั้น ซึ่งถือเป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำให้เกิดขึ้นในสังคม ผู้ที่ต้องการเช่าพื้นที่ป่าเพื่อใช้ประโยชน์ไม่ได้มีเฉพาะกลุ่มนายทุนหรือบริษัทใหญ่ๆ เท่านั้น ชาวบ้านทั่วไปก็มีความต้องการเช่าพื้นที่ป่าเพื่อใช้ประกอบอาชีพเช่นกัน ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ ระบุว่า “พื้นที่ป่าที่มีการเช่าทำประโยชน์และหมดอายุการอนุญาตแล้ว ไม่ให้ผู้เช่ารายเดิม (ซึ่งเป็นนายทุน/บริษัทใหญ่ๆ) เช่าทำประโยชน์ต่อ แต่ให้นำไปจัดสรรให้กับราษฎรผู้ยากไร้” ทั้งนี้ เมื่อมีการพิจารณาตัดสินคดีโดยศาลปกครอง ศาลปกครองตัดสินว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นเพียง “มติรับทราบ และไม่มีแนวทางในการปฏิบัติแต่อย่างใด”

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		- ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้นปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่ป่าที่เข้าใช้ประโยชน์ยังคงถือเป็นทรัพย์สินของเจ้าของเดิม (ผู้เช่า) อยู่ ถึงแม้สัญญาการเช่าพื้นที่ป่าจะหมดอายุไปแล้วก็ตาม - นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องเรียนกรณีมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานต่างๆ (ทหาร ตำรวจ สจ. ป่าไม้ ฯลฯ) เข้าไปเรียกเก็บผลประโยชน์จากผู้เช่าเดิมและผู้เช่าไปเก็บผลปาล์มในพื้นที่ป่าที่หมดอายุการเช่า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๕ (๑) กรณีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราหมดอายุการอนุญาตแล้ว ได้มีการแก้ไขโดยดำเนินการตามกฎหมายด้วยการเข้าไปตรวจสอบพื้นที่อนุญาตที่หมดอายุแล้ว หากพบการบุกรุกและพบตัวผู้กระทำความผิด ก็จะดำเนินการจับกุมตามกฎหมาย แต่หากไม่พบตัวผู้กระทำความผิด ก็ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร (ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ที่ต้องเข้าไปตรวจสอบมีเนื้อที่กว้างใหญ่มาก และมีเส้นทางเข้าออกหลายเส้นทาง โอกาสจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้จึงมีน้อย) (๒) กรณีการลักลอบเข้าไปเก็บผลปาล์มน้ำมัน มีกลุ่มผู้ชุมนุมเกิดขึ้นในพื้นที่ และมีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับกรมป่าไม้ ได้มีการแก้ไขด้วยการออกไปตรวจลาดตระเวนเฉพาะช่วงเวลากลางวัน เนื่องจากช่วงกลางคืนจะมีความเสี่ยงจากการถูกลอบวางระเบิดปล้นชิงทรัพย์ ปัญหาที่ ๒๖ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่สังกัดส่วนกลางกับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านการป้องกัน ที่สังกัดสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ไม่มีการประสานการดำเนินงานกับสำนักจัดการฯ หรือหน่วยป้องกันในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้หลายสำนัก ไม่เคยได้รับรู้รับทราบฯ ชุดปฏิบัติการป่าไม้ ซึ่งสังกัดสำนักป้องกันฯ ส่วนยุทธการด้านการป้องกันและปราบปราม สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า มีการปฏิบัติงานอะไรและปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง ภายในพื้นที่ที่สำนักจัดการฯ แต่ละพื้นที่รับผิดชอบควบคุมดูแลอยู่ นอกจากนี้ ชุดปฏิบัติการป่าไม้ปฏิบัติงานในลักษณะเชิงลับ ไม่เคยมีการประสานงานใดๆ กับหน่วยงานในพื้นที่ แต่เมื่อดำเนินการไปแล้วจะแจ้งให้สำนักจัดการฯ ไปดำเนินการต่อในเรื่องการลงบันทึกจับกุมดำเนินคดี ซึ่งสำนักจัดการฯ ไม่สามารถดำเนินการให้ได้ เนื่องจาก ไม่เคยได้รับรู้รับทราบรายละเอียดของงานที่ชุดปฏิบัติการป่าไม้ดำเนินการ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๖ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ที่	หัวข้อคำถาม	ข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ในภาพรวม
		ปัญหาที่ ๒๓ การปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และชื่อของหน่วยงานในสังกัดสำนักป้องกันรักษาป่า ปอยครั้ง จนเกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๓ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย โดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปัญหาที่ ๒๔ อาคารสำนักงานและบ้านพักของหน่วยป้องกันฯ มีสภาพชำรุดทรุดโทรม กล่าวคือไม้ที่ใช้ในการก่อสร้างอาคารสำนักงานและบ้านพักของหน่วยป้องกันฯ ในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นไม้เนื้ออ่อน ประกอบกับภาคใต้มีฝนตกชุกอากาศชื้น ทำให้ไม้เกิดการผุพังได้มากและเร็วกว่าภาคอื่นๆ ทั้งนี้ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ส่วนหนึ่งได้แจ้งขออนุมัติหรืออาคารสำนักงานและบ้านพักที่ชำรุดทรุดโทรมหรือพังจนไม่สามารถใช้งานได้ไปที่สำนักป้องกันรักษาป่าฯ นานแล้ว แต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากสำนักป้องกันรักษาป่าฯ แต่อย่างใด ทั้งนี้ หน่วยป้องกันรักษาป่าฯ ในสังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสำนักงานและบ้านพักยังไม่ครบทุกหน่วย นอกจากนี้ หัวหน้าหน่วยป้องกันฯ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำหน่วยป้องกันฯ ต่างๆ ส่วนใหญ่มักถูกบังคับให้อยู่ปฏิบัติงานประจำหน่วยป้องกันฯ โดยไม่มีความก้าวหน้าในสายอาชีพ จึงขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ไม่มีความรักและความผูกพันในองค์กร ส่งผลให้ไม่มีจิตสำนึกที่จะช่วยกันดูแลรักษาสถานที่ปฏิบัติงานให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะสมแก่การปฏิบัติ งานและพักอาศัย ส่วนใหญ่เห็นว่าหน่วยป้องกันฯ เป็นเพียงสถานที่ปฏิบัติงานและสถานที่พักอาศัยเท่านั้น ไม่เคยคิดหรือรู้สึกว่าหน่วยป้องกันฯ คือ บ้านของตนเอง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๒๔ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบายโดยผู้บังคับการหรือผู้บริหารของกรมป่าไม้ในส่วนกลาง สำนักส่วนภูมิภาคไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้
๘	คำถามเพิ่มเติม	-ไม่มี-
๙	ข้อมูลอื่นๆ	-ไม่มี-

ตารางที่ ๔-๖ แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวม

ส่วนที่ ๒ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

ส่วนที่ ๒ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น จากการดำเนินงานของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ภายหลังจากการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ/

กิจกรรมดังกล่าว สามารถเลือกใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ/กิจกรรม ทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในปีงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคในตารางเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน ในขณะที่แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นเป็นแนวทางที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นผู้เลือกใช้และกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติของตนที่มีความแตกต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ อย่างไรก็ตาม คณะผู้ประเมินผลได้รวบรวมและจำแนกเป็นรายโครงการ/กิจกรรม ไว้ดังนี้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑. กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้		
๑	<u>ขาดแคลนบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการพิทักษ์ป่าจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เกษียณอายุราชการ และไม่มีอัตรากำลังทดแทน</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	<u>ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้บางพื้นที่ไม่มีผู้ปฏิบัติงานที่เป็นนิติกร ทำให้การดำเนินคดีต่างๆ หรือการดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายเป็นไปด้วยความยากลำบาก</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๓	<u>บุคลากรของหน่วยป้องกันรักษาป่ามีความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ค่อนข้างน้อยหรือไม่มีเลย</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยดำเนินการจัดฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมพื้นฐานต่างๆ แก่บุคลากรของหน่วยป้องกันรักษาป่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้งบประมาณจากโครงการ/กิจกรรมอื่นๆ
๔	<u>เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ด้านการทำบันทึกคดีจับกุม</u>	-ไม่มี-
๕	<u>ปัญหาโครงสร้างบุคลากรด้านการป้องกันรักษาป่า (เดิม) บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนมาก ระดับผู้บริหารมีจำนวนน้อย ปัจจุบัน บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย แต่ระดับผู้บริหารมีจำนวนมาก ทำให้มีแต่ผู้สั่งการ แต่ไม่มีผู้ปฏิบัติงาน</u> - ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานจ้างเหมา (TOR) - ลูกจ้างประจำส่วนใหญ่มีอายุมากและเป็นวัยใกล้เกษียณ ลูกจ้างประจำบางรายต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยป้องกันฯ เนื่องจาก จำนวนข้าราชการ/ลูกจ้างประจำมีไม่เพียงพอ	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำที่มีอยู่ไม่เพียงพอ บางรายต้องทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยป้องกันฯ คบ ๒ หน่วย	
๖	พนักงานราชการที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานด้านป้องกันฯ สอบบรรจุเป็นข้าราชการในหน่วยงานอื่น ในขณะที่กรมป่าไม้ไม่มีอัตรารองรับ ทำให้ขาดอัตรากำลังที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติภารกิจ	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๓/	การทํำบັນที่กัจับกุมผู้กระทำความผิดจากการบุกรุกป่า ต้องใช้เวลามาก เนื่องจาก ปัญหาไม่มีระบบไฟฟ้าใช้	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการทํำบັນที่กัจับกุมในหน่วยงานราชการที่มีไฟฟ้าใช้
๔	ผู้ที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคได้รับแผนการปฏิบัติงาน และได้รับการเงินโอนเงินงบประมาณไตรมาสที่ ๓ - ๔ (ช่วงเดือนเมษายน - กันยายน ๒๕๖๐) ล่าช้า	ปัญหาเกิดจากสำนักงบประมาณมีการโอนเงินงบประมาณให้กรมป่าไม้ล่าช้า ดังนั้น อธิบดีกรมป่าไม้จึงได้เร่งรัดติดตามเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และได้ประสานงานทางโทรศัพท์ไปยังเจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณ โดยได้รับแจ้งจากสำนักงบประมาณว่า ณ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ สำนักงบประมาณยังไม่ได้มีการดำเนินการโอนเงินงบประมาณให้กรมป่าไม้ แต่อย่างไรก็ดี สำนักงบประมาณจะเร่งรัดดำเนินการต่อไป
๙	งบประมาณประเภทงบดำเนินงาน โดยเฉพาะ ค่าอาหาร และค่าเชื้อเพลิงไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมฯ ทั้งนี้ ค่าสาธารณูปโภคที่ได้รับการจัดสรร ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังไม่ได้รับงบประมาณในการซ่อมแซมครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ อีกด้วย	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการนำรถยนต์ที่ตกเป็นของแผ่นดินมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจตามกิจกรรม/โครงการไปพลางก่อน ซึ่งเป็นรถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อที่มีสภาพพอใช้ แต่การกระทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ ยังใช้รถยนต์ส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมด้วย
๑๐	หน่วยป้องกันรักษาป่าบางหน่วยไม่มีรถยนต์ใช้ในการปฏิบัติภารกิจ ในขณะที่หน่วยป้องกันรักษาป่าบางหน่วยมียานพาหนะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ	
๑๑	ในการออกลาดตระเวนต้องใช้ค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เนื่องจาก พื้นที่รับผิดชอบมีระยะทางยาวไกล และมีพื้นที่ที่รับผิดชอบเป็นเกาะด้วยบางส่วน แต่หน่วยป้องกันฯ ไม่มีเรือตรวจการ มีเพียงเรือตรวจการของชุดปฏิบัติการบ้านไผ่งาม ซึ่งเป็นเรือขนาดเล็กที่นั่งไม่เกิน ๑๒ คน ไม่สามารถออกจากฝั่งได้	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑๒	ปัญหาเรื่องพาหนะที่จะบรรทุกเจ้าหน้าที่ไปทำงานใน การเดินทางไปลาดตระเวนยังเกาะยาวเล็ก เนื่องจาก ไม่สามารถนำรถข้ามฝากไปยังเกาะได้	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหา โดยใช้ วิธีการเช่ารถจักรยานยนต์ในการดำเนินการ ไปพลาังก่อน
๑๓	เรือพาดทางที่ลำนกป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า (ส่วนกลาง) จัดส่งไปให้หน่วยป้องกันฯ ในพื้นที่ไม่ สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเกาะอยู่กลาง ทะเล เรือที่ได้รับเป็นเรือขนาดเล็กไม่สามารถนำออกไป ใช้ในทะเลได้ (เรือพาดทางเหมาะกับการใช้ในแม่น้ำหรือ คลอง ไม่เหมาะกับการใช้ในทะเลที่มีคลื่นลมแรง)	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้ วิธีการใช้เรือโดยสารในการเดินทางแทน
๑๔	การเดินทางและการปฏิบัติงานบนเกาะซึ่งตั้งอยู่กลาง ทะเลค่อนข้างยากลำบาก เนื่องจาก พื้นที่บนเกาะยาว น้อย และเกาะยาวใหญ่ มีชุมชนขนาดใหญ่อาศัยอยู่ ซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม มีชาวไทยพุทธอยู่เพียงจำนวน น้อยเท่านั้น นอกจากนี้ การจับกุมผู้ต้องหาค่อนข้าง ยากลำบาก เพราะญาติพี่น้องผู้ต้องหาที่อาศัยอยู่ บนเกาะจะคอยเป็นหูเป็นตา รายงานความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ให้ผู้ต้องหาทราบ กว่าเจ้าหน้าที่จะ เดินทางมาถึงบนเกาะผู้ต้องหาที่มักจะหลบหนีไปแล้ว (กรณีที่สามารถจับตัวผู้ต้องหาได้ จะเป็นกรณีที่ชาวบ้าน ในพื้นที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเอง แล้วแจ้งให้เจ้าหน้าที่เข้า ไปจับกุม) ทั้งนี้ เรือพาดทางที่ส่วนกลางจัดสรรมาให้ไม่ สามารถใช้แล่นในทะเลได้ ดังนั้น การเดินทางไป ปฏิบัติงานที่เกาะยาวจึงต้องไปลงเรือโดยสารที่จังหวัด ภูเก็ต เวลาจับกุมผู้ต้องหา หรือจับไม้ของกลางได้บนเกาะ ยาว มักประสบกับปัญหาไม่สามารถนำผู้ต้องหาและไม้ ของกลางขึ้นเรือโดยสารเพื่อข้ามเกาะมาได้ เนื่องจาก ผู้ต้องหาที่กระทำความผิดจะเป็นเครือญาติกับคนขับเรือ โดยสารที่อาศัยอยู่บนเกาะ และการฝากไม้ของกลางไว้ที่ โรงพักบนเกาะ มักประสบปัญหาไม้ของกลางที่ฝากไว้หาย	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้ วิธีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากชาวบ้าน และหน่วยงานในพื้นที่โดยเฉพาะตำรวจ ซึ่งการแก้ไข ดังกล่าวก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจาก ผู้กระทำความผิดเป็นเครือญาติกับชาวบ้านที่อาศัย อยู่บนเกาะยาว ญาติพี่น้องมักคอยเป็นหูเป็นตาคอย แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ให้ผู้กระทำ ความผิดทราบอยู่เสมอ
๑๕	หน่วยป้องกันฯ บางหน่วยไม่ได้รับการจัดสรร ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	ผู้อำนวยการส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ต้องจัดซื้อโดยการเปลี่ยนแปลงงบประมาณจากส่วน อื่นมาดำเนินการ เพื่อรองรับให้เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานและสามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มี ประสิทธิภาพ

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑๖	หน่วยป้องกันฯ หลายหน่วยไม่มีอินเทอร์เน็ตใช้ในการปฏิบัติงาน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๗	การลาดตระเวนตรวจสอบพื้นที่ในถิ่นทุรกันดารของหน่วยป้องกันฯ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องประสบกับความยากลำบากและไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง	-ไม่มี-
๑๘	กรณีที่มีการจับกุมและตรวจยึดไม้ของกลางได้ในพื้นที่ป่าลึกสูงชันและมีระยะทางไกลมาก จะไม่สามารถขนย้ายไม้ของกลางออกมาจากพื้นที่ได้ (มีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นบ้างแต่ไม่บ่อยครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่า ส่วนปัญหาหลักกอบตัดไม้ค่อนข้างน้อย ชาวบ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือดีและไม่มีปัญหานายทุนในพื้นที่)	(๑) กรณีพื้นที่จับกุมไม่ได้ อยู่ลึกมากและไม่ได้มีสภาพสูงชันมาก ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการขอความอนุเคราะห์กำลังเจ้าหน้าที่และรถยนต์ในการขนย้ายจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นต้น (๒) กรณีพื้นที่จับกุมเป็นป่าลึกสูงชันมาก ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการแจ้งความและทำเรื่องขออนุญาตทิ้งไม้ของกลางไว้ในพื้นที่ที่ตรวจยึดจับกุม หรือบางครั้งจะปรับรูปแบบการจับกุม โดยเมื่อได้รับแจ้งหรือตรวจพบว่า มีการลักลอบตัดไม้จะรอให้ผู้ต้องหาขนย้ายไม้ออกมาถึงถนนหรือเส้นทางที่สามารถขนย้ายต่อได้สะดวกก่อนจึงจะดำเนินการจับกุม
๑๙	ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายที่สำคัญต่างๆ เช่น นโยบายการบริหารจัดการป่าสงวนแห่งชาติ การแต่งตั้งหัวหน้าป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒๐	พื้นที่ดำเนินกิจกรรมฯ ส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิถือครองที่ดิน	-ไม่มี-
๒๑	แผนที่แนวเขตของแต่ละแปลงที่ออกโดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่มีความชัดเจนเพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ได้เต็มศักยภาพ	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒๒	กรมป่าไม้ส่งค่าพิกัดที่ตลาดเคลื่อนไปให้หน่วยป้องกันฯ ใช้ในการจับกุมดำเนินคดีกับผู้บุกรุกป่า เมื่อเข้าไปตรวจสอบในพื้นที่จริงปรากฏว่า (๑) การตรวจสอบครั้งที่ ๑ พิกัดดังกล่าวอยู่กลางทะเล จึงแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบและส่งพิกัดใหม่มาให้ และ (๒) การตรวจสอบครั้งที่ ๒ พิกัดที่ส่งไปให้ใหม่ยังคงมีความคลาดเคลื่อน	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการรายงานข้อเท็จจริงที่ได้จากการสำรวจในพื้นที่ให้กรมป่าไม้เพื่อทราบและพิจารณา

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	เนื่องจาก เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ไม่ได้มีการบุกรุกแต่อย่างใด	
๒๓	<u>เจ้าหน้าที่ถูกกดดันให้เร่งปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนเป็นรายวัน ทำให้มีเวลาเหลือสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานประจำค่อนข้างน้อย</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒๔	<u>นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมากส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง</u> นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรายวัน ขาดความต่อเนื่อง ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานค่อนข้างยากลำบาก ส่งผลให้ชาวบ้านไม่มีความเชื่อถือและไม่มีความมั่นใจในตัวของผู้บริหารที่ผู้ปฏิบัติงานชาวบ้านมองว่าเจ้าหน้าที่ชอบโกหก เชื่อถือไม่ได้ รับปากว่าจะทำอะไรแล้วก็ไม่ทำ เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีนโยบายเร่งรัดให้ดำเนินการอย่างหนึ่ง เจ้าหน้าที่ก็เร่งออกไปประสานงานแจ้งให้ชาวบ้านทราบ แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ นโยบายเปลี่ยน ยกเลิกนโยบายเก่า และมีนโยบายใหม่มาให้ดำเนินการอีกเรื่องหนึ่งแทน สิ่งที่เจ้าหน้าที่ได้เคยรับปากไว้กับชาวบ้านในปีที่แล้วก็ไม่ได้มีการดำเนินการ หรือบางครั้งมีการดำเนินการไปแล้วบางส่วนก็ถูกยกเลิก ไม่ได้ดำเนินการต่อ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าไปประสานงานแจ้งนโยบายใหม่ให้ชาวบ้าน ชาวบ้านก็ไม่มั่นใจและมองว่า เจ้าหน้าที่ไม่มีความจริงใจ หรือเกรงว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ นโยบายอาจเปลี่ยนแปลงอีก	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒๕	<u>นโยบายไม่ชัดเจนและบางครั้งมีความขัดแย้งกันเอง</u> ส่งผลให้เจ้าหน้าที่เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน บางครั้งนโยบาย/ข้อสั่งการตามหนังสือราชการขัดแย้งกับนโยบาย/ข้อสั่งการที่มอบด้วยวาจา	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒๖	<u>เจ้าหน้าที่จากสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า (ส่วนกลาง) ตอบข้อหารือล่าช้าและไม่ชัดเจน</u> เช่น มีประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานและมีการจัดทำหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติ/แนวทางการแก้ไขปัญหาไปยังกรมป่าไม้ มักได้รับคำตอบที่ล่าช้าและไม่ชัดเจนเท่าที่ควร	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๒. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า		
๑	<u>ขาดแคลนบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการพิทักษ์ป่าจำนวนมาก</u> โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เกษียณอายุราชการและไม่มีอัตรากำลังทดแทน	● ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ทั้งนี้ ● <u>แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ๑</u> แก้ไขโดยการบริหารและจัดการบุคลากรภายในสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ เช่น ออกคำสั่งให้ข้าราชการปฏิบัติงานอื่นอีกหน้าที่หนึ่ง สำหรับการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่ามีการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยใช้เจ้าหน้าที่จากหน่วยป้องกันรักษาป่าต่างๆ ที่อยู่ภายในสังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้นั้นๆ
๒	<u>ปัญหาโครงสร้างบุคลากรด้านการป้องกันรักษาป่า (เดิม) บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนมาก ระดับผู้บริหารมีจำนวนน้อย ปัจจุบัน บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย แต่ระดับผู้บริหารมีจำนวนมาก ทำให้มีแต่ผู้สั่งการ แต่ไม่มีผู้ปฏิบัติงาน</u> - ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานจ้างเหมา (TOR) - ลูกจ้างประจำส่วนใหญ่มีอายุมากใกล้เกษียณ ลูกจ้างประจำบางรายต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยป้องกันฯ เนื่องจาก จำนวนข้าราชการมีไม่เพียงพอ - ข้าราชการที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ข้าราชการบางรายต้องทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยป้องกันฯ ควบ ๒ หน่วย	
๓	<u>ผู้ปฏิบัติงานยังมีความรู้ ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนเพียงพอเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและรายละเอียดในภาพรวมของกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการศึกษารายละเอียดแผนการปฏิบัติงาน (แบบ ปม.)
๔	บุคลากรไม่เพียงพอต่อการออกปฏิบัติการกิจนอกหน่วยป้องกันรักษาป่า	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการประสานเจ้าหน้าที่ทหารและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือเรื่องการลาดตระเวนและสนับสนุนเสริมกำลังคน
๕	การจัดสรรงบประมาณ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะยังไม่ครอบคลุมครบทุกหน่วยป้องกันฯ	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธียืมกันใช้งานระหว่างหน่วยป้องกันฯ ไปพลางก่อน
๖	<u>งบประมาณไม่เพียงพอ</u> ผู้บริหารมีนโยบาย/ข้อสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ ในการจับกุม รื้อถอน โค่นต้นยางพารา ต้นปาล์ม น้ำมันในพื้นที่บุกรุกเพื่อฟื้นคืนสภาพป่า แต่ไม่เคยมีการสนับสนุนหรือถึงกล่าวเรื่องงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินการ	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการเจียดจ่ายงบประมาณที่ใช้ในการลาดตระเวนของกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า และหากไม่พอจึงใช้วิธีเจียดจ่ายเพิ่มเติมมาจากกิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
๓/	<u>ขาดแคลนรถยนต์ (ขับเคลื่อน ๔ ล้อ) เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่า ซึ่งปัจจุบัน รถยนต์มีสภาพเก่า โดยมีอายุการใช้งานไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยขอยืมกันใช้งานระหว่างหน่วยป้องกันฯ ไปพลางก่อน

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๘	<u>ถังที่ไว้ใช้กักเก็บน้ำในฤดูแล้งมีไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค</u> (ปัจจุบันมี ๓ ถัง ละ ๒,๐๐๐ ลิตร) โดยหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ให้สัมภาษณ์ในเขตพื้นที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) เสนอให้มีถังเพิ่มขึ้นเป็น ๕ ถัง โดยมีปริมาตรถังละ ๒,๐๐๐ ลิตร	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๙	<u>วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์เกี่ยวกับ IT ล้าสมัย ไม่ทันต่อสถานการณ์</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๐	<u>พนักงานสัญญาจ้าง (TOR) ไม่มีความมั่นใจว่า จะมีการจ้างงานต่อหรือไม่</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๑	<u>ขาดความต่อเนื่องและความชัดเจนของนโยบาย</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๒	<u>พื้นที่ดำเนินกิจกรรมฯ ส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิถือครองที่ดิน</u>	-ไม่มี-
๑๓	<u>แผนที่แนวเขตของแต่ละแปลงที่ออกโดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ไม่มีความชัดเจนเพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ได้เต็มศักยภาพ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๔	<u>ผู้รับเหมาไม่ทำตามสัญญาในการซ่อมแซมอาคารบ้านพักของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในหน่วยป้องกันรักษาป่า</u>	-ไม่มี-
๑๕	<u>นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก นโยบายไม่ชัดเจนและบางครั้งมีความขัดแย้งกันเองส่งผลให้เจ้าหน้าที่เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน บางครั้งนโยบาย/ข้อสั่งการตามหนังสือราชการขัดแย้งกับนโยบาย/ข้อสั่งการที่มอบด้วยวาจา</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๖	<u>เจ้าหน้าที่จากสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า (ส่วนกลาง) ตอบข้อหารือล่าช้าและไม่ชัดเจน เช่น มีประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานและมีการจัดทำหนังสือหรือแนวทางปฏิบัติ/แนวทางการแก้ไขปัญหาไปยังกรมป่าไม้ มักได้รับคำตอบที่ล่าช้าและไม่ชัดเจนเท่าที่ควร</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑๓	ปัญหาความไม่สงบที่ยังมีอยู่ในพื้นที่ ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการเข้าพื้นที่ต้องประสานทางทหารให้เข้าร่วมด้วย เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ทหารมีความเชี่ยวชาญในการเดินทางและมีอาวุธที่พร้อมกว่า ทุกครั้งที่เข้าพื้นที่จะต้องมีทหารนำเข้าไปเพื่อความปลอดภัย ส่วนผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวต่างชาติ สามารถใช้ล่ามทหารที่สามารถสื่อสารได้
๑๔	คดีส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในช่วงเวลากลางคืน ทำให้เกิดความเสียงอันตรายของผู้ปฏิบัติงานมากกว่าช่วงเวลากลางวัน	
๑๕	ผู้กระทำความผิดจำนวนมากเป็นชาวต่างชาติ ทำให้ยากต่อการสื่อสาร	
๒๐	การจัดตั้ง ยุบเลิก และปรับเปลี่ยนชื่อหน่วยปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าบ่อยครั้ง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน และเกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เช่น เดิม มีการตั้ง “สายตรวจการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ภาคใต้” ขึ้นตรงกับส่วนกลาง คือ สำนักป้องกันรักษาป่า ต่อมา เปลี่ยนชื่อเป็น “ส่วนป้องกันและปราบปรามภาคใต้” หรือกรณีมีการตั้ง “จุดสกัด” ต่อมา เปลี่ยนชื่อเป็น “ชุดปฏิบัติการป่าไม้” ซึ่งชุดปฏิบัติการป่าไม้ดังกล่าวบางชุดขึ้นตรงกับส่วนกลาง ส่วนบางชุดขึ้นตรงกับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีการตั้ง “หน่วยปฏิบัติการพิเศษ” ขึ้นตรงกับส่วนป้องกันและปราบปรามภาคใต้ สำนักป้องกันรักษาป่าฯ และมีการจัดตั้ง “หน่วยพยัคฆ์ไพร” ซึ่งขึ้นตรงกับส่วนกลาง ขึ้นมาอีก ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีความซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันฯ และชุดปฏิบัติการป่าไม้ในพื้นที่ ทั้งนี้ บางครั้งมีการจับกุมดำเนินคดีซ้ำซ้อนกับคดีเดิมซึ่งหน่วยป้องกันฯ ในพื้นที่ได้ดำเนินการจับกุมดำเนินคดีไปแล้วหน่วยงานที่ขึ้นกับส่วนกลาง เช่น หน่วยพยัคฆ์ไพรจะมีการประสานงานกับส่วนป้องกันและปราบปรามภาคใต้เท่านั้น แต่เมื่อดำเนินการจับกุมแล้วจะส่งต่อให้หน่วยป้องกันฯ ในพื้นที่ดำเนินการต่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการแจ้งประสานงานมาก่อน เป็นต้น	ปัญหาความสับสนและความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่า เป็นปัญหาที่หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจาก การจัดตั้ง ยุบเลิก และปรับเปลี่ยนชื่อหน่วยปฏิบัติงานเป็นการดำเนินการโดยส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
๓. กิจกรรมโครงการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ		
๑	งบประมาณของต้นทุนหน่วยปฏิบัติ (Unit Cost) ไม่เพียงพอ ซึ่งควรได้รับเท่ากับกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ในอัตรา ๕,๐๐๐ บาท / ไร่	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๒	<u>รถยนต์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเสื่อมสภาพและไม่เพียงพอ</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเข้าพื้นที่เป้าหมายไปพลางก่อน
๓	<u>พื้นที่เป้าหมายอยู่ค่อนข้างไกลและเข้าถึงยาก (พื้นที่ไม่มีกรรมสิทธิ์)</u>	-ไม่มี-
๔	<u>สถานประกอบการวิสาหกิจชุมชนจำนวนมาก</u>	-ไม่มี-
๕	<u>เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคได้รับแผนการปฏิบัติงานและแผนการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าอย่างมาก ทำให้สามารถดำเนินโครงการตามเป้าหมายด้านผลผลิต (Output) ได้เพียงอย่างเดียว แต่ผลลัพธ์ (Outcome) จะบรรลุได้ช้า และทำให้ไม่ทันต่อสถานการณ์และฤดูกาล</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๖	<u>ผลสะท้อนกลับ (Feedback) จากชาวบ้านไม่ดี</u> เพราะชาวบ้านลงทุนไปแล้ว แต่ไม่มีแผนของสำนักส่งเสริมการปลูกป่า (ส่วนกลาง) มารองรับ ทำให้ขาดความต่อเนื่องและขาดความน่าเชื่อถือจากคนในชุมชน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๗	เจ้าหน้าที่ต้องกันพื้นที่ไว้ ภายหลังการจับกุมพื้นที่หรือยึดพื้นที่ป่ามาแล้วดำเนินการในพื้นที่นั้นๆ ล่าช้า ชาวบ้านก็จะเข้าไปบุกรุกต่อ เพราะพวกเขาเห็นว่าการป่าไม้ไม่ได้ดำเนินการใดๆ หรือใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๘	การดำเนินโครงการใน จ.น่าน กรมป่าไม้ต้องมีการส่งเสริมการสร้างอาชีพ พัฒนาแหล่งน้ำ และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า (สาธารณูปโภค) รองรับแก่ชุมชน เนื่องจาก ชาวบ้านต้องการเลิกปลูกข้าวโพดหรือเกษตรกรรมที่นายทุนจ้าง เพราะได้ไม่คุ้มเสีย แต่กรมป่าไม้ไม่มีอาชีพรองรับให้พวกเขา	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๙	พื้นที่ของ คทช.ที่ออกเป็นโฉนดรวม ไม่แบ่งแยก รายแปลง ทำให้คนข้างบน (เขาหัวโล้น) ไม่สามารถลงไปอาศัยข้างล่างได้ เพราะคนข้างล่างที่ได้รับ คทช. ไม่ยอมแบ่งพื้นที่ดังกล่าวให้	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๐	<u>ปัญหาความไม่เข้าใจในแนวเขตที่ชัดเจนระหว่างเขตป่าและแนวเขตที่ทำกินของชาวบ้าน</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการทำความเข้าใจเพิ่มเติม และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๔. กิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่โครงการฟื้นฟูป่าตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ และพื้นที่ที่ถูกบุกรุก		
๑	<u>บุคลากรภาคสนามไม่เพียงพอ</u> เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ ๑ นายต้องรับผิดชอบหลายโครงการ	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	<u>ขาดแคลนบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๓	<u>เจ้าหน้าที่ของหน่วยป้องกันฯ ไม่มีความรู้ความชำนาญในการเพาะชำกล้าไม้</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการประสานขอคำปรึกษาแนะนำทางวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ฝ่ายเพาะชำกล้าไม้ในการกำกับของแต่ละสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้นั้นๆ ในการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับวิธีการเพาะชำกล้าไม้ ฤดูกาลที่เหมาะสมในการเพาะชำกล้าไม้ สถานที่จัดหา/ซื้อเมล็ดไม้ ฯลฯ
๔	<u>งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะงบดำเนินงาน (ค่าสาธารณูปโภค)</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๕	<u>เครื่องจับพิกัดสัญญาณดาวเทียม (GPS) ไม่เพียงพอ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๖	<u>ไม่มีรถยนต์สำหรับการปฏิบัติงาน</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวแก้ไขความขาดแคลนไปพลางก่อน
๗	<u>อาคารสำนักงานไม่ใช่สำนักงานถาวร และไม่มีความพร้อมเพียงพอ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๘	<u>เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคได้รับแผนการปฏิบัติงานและแผนการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าอย่างมาก</u> ทำให้สามารถดำเนินโครงการตามเป้าหมายด้านผลผลิต (Output) ได้เพียงอย่างเดียว แต่ผลลัพธ์ (Outcome) จะบรรลุได้ช้า และทำให้ไม่ทันต่อสถานการณ์และฤดูกาล	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๙	<u>สำนักส่งเสริมการปลูกป่า (ส่วนกลาง) ไม่สอบถามความพร้อมของส่วนส่งเสริมการปลูกป่าก่อนการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย</u> เช่น สำนักส่งเสริมการปลูกป่า (ส่วนกลาง) กำหนดพื้นที่เป้าหมายในปี ๒๕๖๐ ให้ดำเนินการปลูกป่าใน จ.ยะลา ในขณะที่ยังไม่สอบถามความพร้อมก่อนดำเนินการ	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ในพื้นที่ดังกล่าวได้ เนื่องจาก ยังไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้แก่ผู้รับจ้างดำเนินการต่อได้ เพราะติดคดีตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ขณะเดียวกันส่วนส่งเสริมการปลูกป่าต้องการดำเนินการปลูกป่าใน จ.สระแก้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก จ.สระแก้ว ไม่ใช่พื้นที่เป้าหมายที่ถูกกำหนดไว้ในปี ๒๕๖๐ และด้วยเหตุนี้ ส่วนส่งเสริมการปลูกป่าจึงไม่ได้รับงบประมาณให้ดำเนินการในพื้นที่นั้นๆ เป็นต้น	
๑๐	<u>บางพื้นที่ที่เป็นภูเขามีความลาดชัน ทำให้การดำเนินการปลูกป่ายากลำบาก</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการทำทางชั่วคราวสำหรับเข้าไปในทำงานในพื้นที่ และในการจ้างคนงานก็เป็นการจ้างคนงานในท้องถิ่น โดยการจ้างเป็นรายวันๆ ละ ๕๐๐ บาท ซึ่งก่อให้เกิดผลดี คือ เป็นการกระจายรายได้ ลงสู่พื้นที่ และได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านด้วย
๑๑	<u>ปัญหาผู้มีอิทธิพลในพื้นที่</u> ในพื้นที่ปลูกป่ามีผู้มีอิทธิพลจำนวนมาก บางครั้งการเดินทางเข้าไปในพื้นที่จะถูกลอบวางระเบิดบนถนน เพื่อให้ยางรถยนต์รั่ว โดยที่นายทุนที่เข้ามาบุกรุกป่าไม่ใช่คนในพื้นที่ แต่เป็นนายทุนจากต่างถิ่น การบุกรุกจะใช้วิธีจ้างคนงานต่างดาวเข้าไปบุกรุกแผ้วถางพื้นที่บริเวณใจกลางป่าลึกก่อน แล้วค่อยๆ ขยายพื้นที่บุกรุกออกไปเรื่อยๆ	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการประสานงานขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น ทหาร ตำรวจ อบต. กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ทั้งนี้ การเข้าไปดำเนินการปลูกป่าของผู้รับจ้าง จะมีการจัดเจ้าหน้าที่ของหน่วยป้องกันเข้าไปควบคุมดูแล และคอยคุ้มกันคนงานเวลาทำงานเนื่องจากหน่วยป้องกัน มีอาวุธปืนลูกซอง
๑๒	<u>ผู้นำและคนในชุมชนบางส่วนเห็นด้วยกับนายทุนที่จะไม่ยอมให้มีการยึดคืนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยเฉพาะกรณีป่ายางพารา ทำให้เกิดเป็นกระแสต่อต้านอย่างสูงและไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานได้</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๓	<u>ชาวบ้านสร้างความขัดแย้ง/ขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</u>	ขอความร่วมมือให้หน่วยป้องกันรักษาป่าในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
๑๔	<u>ชาวบ้านจุดไฟเผาป่าเพื่อหาของป่า</u> ชาวบ้านมีความเชื่อว่าการจุดไฟเผาป่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น การจุดไฟเผาป่าจะทำให้เข้าไปเก็บหาของป่าได้ง่าย เพราะป่าโล่งเดินได้สะดวก และของป่าต่างๆ เช่น เห็ดเหาะจะมีปริมาณมากขึ้นหากมีไฟป่า	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่า จัดทำแนวกันไฟ แต่ถ้ามีไฟป่าเกิดขึ้นจะประสานขอความร่วมมือจากหน่วยฯ ไฟป่าของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานฯ เพื่อจัดส่งกำลังเจ้าหน้าที่มาช่วยดับไฟป่า ในเบื้องต้นจะประสานหน่วยงานของกรมป่าไม้ก่อน หากไฟป่ารุนแรงมากจน

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
		เกินกำลังเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ จึงจะประสานขอความร่วมมือจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๑๕	<u>ภาวะฝนแล้ง</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการเริ่มปลูกป่าเมื่อฝนตกเพื่อเพิ่มอัตราการรอดตาย แต่ถ้าหากเกิดภาวะฝนแล้งภายหลังการปลูกอีกก็อาจส่งผลให้ต้นไม้ที่ปลูกไว้ตายได้
๕. กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้		
๑	<u>บุคลากรไม่เพียงพอ</u> ขึ้นอยู่กับกรอบอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ทั้งนี้ ปัจจุบันส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ ไม่ใช้ส่วนงานที่ถูกต้องตามกรอบของสำนักงาน ก.พ.	- ให้ข้าราชการจากส่วนส่งเสริมการปลูกป่า และส่วนอื่นๆ มาช่วยปฏิบัติงานส่วนโครงการพระราชดำริ อีกหน้าที่หนึ่ง - ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	<u>งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ</u> เนื่องจากได้รับจัดสรรเพียงงบประมาณที่ใช้ในการประสานงานเพียงอย่างเดียวในอัตรา ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งเงินจำนวนนี้คือเงินที่ใช้ในการบริหารทุกโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขาดงบดำเนินงาน อาทิ ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เป็นต้น	- ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการเจียดจ่ายงบประมาณจากกิจกรรมอื่นมาดำเนินการ กล่าวคือ เจียดจ่ายจากงบดำเนินงาน (ค่าใช้สอย และค่าวัสดุ) ของกิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ - ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๓	<u>ปัญหาเกี่ยวกับค่าสาธารณูปโภค โดยเฉพาะค่าไฟฟ้า</u> สำนักงานโครงการฯ ในปัจจุบันเป็นสำนักงานโครงการชั่วคราว ซึ่งมีการขอใช้มิเตอร์ไฟฟ้าแบบชั่วคราว ส่งผลให้ค่าไฟฟ้าในแต่ละเดือนสูงกว่าค่าไฟฟ้าทั่วไป ทั้งนี้ ค่าไฟฟ้าที่ใช้โดยเฉลี่ยประมาณมากกว่า ๑,๐๐๐ บาท/เดือน	อยู่ระหว่างการแก้ไขโดยจะดำเนินการติดตั้งแผง Solar Cell บริเวณสำนักงานโครงการ เพื่อลดรายจ่ายเกี่ยวกับค่าไฟฟ้าต่อไป
๔	<u>ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของ</u> <u>จำนวนคนในชุมชนที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ</u> กล่าวคือ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่วนโครงการพระราชดำริ บางพื้นที่สามารถรับผู้เข้าร่วมโครงการได้เพียง ๒๐๐ คน ในขณะที่มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการประมาณ ๕๐๐ คน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๕	<u>สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ ดำเนินการส่งแผนถึงส่วนโครงการฯ ภายใต้อำนาจกำกับดูแลของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ล่าช้าเกินไป</u> ทำให้คนในพื้นที่ดำเนินงานล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์และฤดูกาล	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๖	<u>แผนการใช้จ่ายเงินและแนวทางการเบิกจ่ายเงินไม่ชัดเจน อาจส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-bidding ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา</u> นอกจากนี้ ยัง <u>อาจส่งผลให้ข้าราชการของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุการจ้างเหมาดำเนินงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ในท้องที่มีปัญหาในการตรวจรับงาน</u> เนื่องจาก ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะต้องตรวจรับงานตามคู่มือการปฏิบัติงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ฯ หรือตรวจรับงานตามรายการที่ระบุไว้ในรายละเอียดอัตราค่าต่อหน่วย (Unit Cost) ตามที่อธิบดีกรมป่าไม้ได้อนุมัติไว้ (จำนวนรายการกิจกรรมที่ระบุไว้ในคู่มือฯ มีจำนวนมากกว่าที่ระบุไว้ในรายละเอียด Unit Cost) ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินต่อไป	ดำเนินการเชิญหัวหน้าโครงการฯ มาประชุมหารือเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งได้ข้อสรุปว่า ให้หัวหน้าโครงการจัดทำหนังสือหารือไปที่สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ โดยมีข้อเสนอเพื่อให้สำนักโครงการพระราชดำริฯ พิจารณา จำนวน ๒ แนวทาง คือ (๑) ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ยกเลิกพนักงานจ้างเหมาบริการ (TOR) เดิมที่ได้อนุมัติไปแล้ว และจัดทำ TOR ขึ้นใหม่ ตามรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ใน Unit Cost ที่อธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติ (๒) เนื่องจาก ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้บางสำนักได้มีการลงนามอนุมัติ TOR เสร็จสิ้นแล้ว ก่อนที่กรมป่าไม้จะมีหนังสือแจ้งรายละเอียด Unit Cost มาให้ดำเนินการ ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างสามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จทันภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ จึงเห็นควรให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ สำนักนั้นๆ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-bidding โดยใช้ TOR เดิมที่ได้อนุมัติไว้แล้ว (ณ วันที่ให้สัมภาษณ์ยังอยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาของสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ)
๗	<u>ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะใช้ในการปฏิบัติงาน</u> โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยานพาหนะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางเข้าดำเนินการในพื้นที่ช่วงฤดูฝนยากลำบาก เนื่องจาก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชัน ทางเดินดินลูกรัง และพื้นที่แต่ละหมู่บ้านห่างไกลกัน ทั้งนี้ ขาดรถยนต์หกล้อ สำหรับใช้บรรทุกขนย้ายกล้าไม้ อีกด้วย	● แก้ไขโดยการบริหารและจัดการภายในหน่วยงาน โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะจากกิจกรรมอื่นๆ ในส่วนของยานพาหนะ บางครั้งต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ● ส่วนโครงการพระราชดำริฯ บางพื้นที่ใช้วิธียืมรถยนต์ของหน่วยป้องกันรักษาป่าแทน โดยเป็นการลงพื้นที่ร่วมกัน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่หน่วย

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
		ป้องกันรักษาป่าติดภารกิจ ส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษจะใช้วิธีการจ้างเหมารถยนต์ของคนในชุมชนแทน หรือแจ้งให้ชาวบ้านเคลื่อนย้ายกล้าไม้ด้วยตนเอง
๘	<u>ขาดสำนักงานถาวร</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาด้วยวิธีการสร้างสำนักงานชั่วคราว โดยหัวหน้าโครงการฯ ต้องเจียดจ่ายจากงบประมาณของโครงการอื่น
๙	<u>ขาดคอมพิวเตอร์</u> ในการทำงาน ซึ่งคอมพิวเตอร์มีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการนำคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมาใช้ในการดำเนินการไปพลางก่อน
๑๐	กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ (๑) <u>มติคณะรัฐมนตรี (มติ ครม.) เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๑</u> เห็นชอบกับมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน ก่อนการดำเนินการใดๆ จะต้องมีการสำรวจ วางแผนกำหนดความเหมาะสมการใช้พื้นที่ ๑) กรณีเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามระบบนิเวศจะต้องทำการสำรวจหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเคลื่อนย้าย ๒) กรณีที่รบกวนการเคลื่อนย้ายจะต้องวางแผนกำหนดการใช้ที่ดินเพื่อลด/ควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือสิ่งแวดล้อม ๓) กรณีที่เป็นพื้นที่อยู่ในเกณฑ์อนุญาตให้มีการใช้ที่ดินในบริเวณเดิมได้ จะต้องวางแผนกำหนดมาตรการกำหนดการใช้ที่ดินเพื่อลด/ควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือสิ่งแวดล้อมเช่นกัน ทั้งนี้ จะต้องมีการตรวจพิสูจน์และรับรองสิทธิการอยู่อาศัย/ทำกินก่อน ๑) กรณีเป็นพื้นที่ที่อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ และไม่เป็นพื้นที่ล่อแหลม คุกคามต่อระบบนิเวศ จะทำการออกหนังสืออนุญาตการรับรองสิทธิทำกิน (สทก.) ให้ เพื่อการอยู่	- ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการบริหารและจัดการภายในหน่วยงาน ซึ่งใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะจากกิจกรรมอื่นๆ ในส่วนของยานพาหนะ บางครั้งต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน - ระบุพื้นที่ดำเนินงานไว้ในแผนการปฏิบัติงานว่า “ดำเนินการในพื้นที่โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	อาศัย/ทำกินต่อไป ๒) กรณีที่อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ แต่เป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ จะต้องกำหนดแผนความช่วยเหลือ หรือย้ายไปในพื้นที่ที่เหมาะสม ซึ่งหากอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ก็จะต้องมีการออกหนังสืออนุญาตรับรองสิทธิ์ให้เช่นเดียวกัน ๓) กรณีเป็นการอยู่อาศัยภายหลังการประกาศเป็นพื้นที่ป่า จะต้องจัดทำแผนการเคลื่อนย้ายต่อไป และหากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ทันที จะต้องทำการจัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกินให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ (๒) <u>มติคณะรัฐมนตรี (มติ ครม.) เกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและพื้นที่ต้นน้ำ</u> ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒ ที่มีความเข้มงวดกวดขันมาก (<u>พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑A</u> มติ ครม. กำหนดห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่ป่าไม้เป็นรูปแบบอื่นอย่างเด็ดขาดทุกกรณี ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำ <u>พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑B</u> มติ ครม.กำหนดให้ในกรณีที่ต้องมีการก่อสร้างถนนผ่าน หรือการทำเหมืองแร่ หน่วยงานรับผิดชอบจะต้องควบคุมการชะล้างพังทลายของดิน และกรณีส่วนราชการใดมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป <u>พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๒</u> มติ ครม. กำหนดให้ใช้พื้นที่ในกิจกรรมป่าไม้ เหมืองแร่ แต่ต้องควบคุมวิธีการปฏิบัติในการใช้ที่ดินอย่างเข้มงวดกวดขัน และการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมทางด้านการเกษตรกรรมควรหลีกเลี่ยงอย่างเด็ดขาด <u>พื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งเป็นป่าต้นน้ำ</u> มติ ครม. ดังกล่าวจึงไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน	

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑๑	<u>ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้ชาวบ้านเกิดการยอมรับและเข้าร่วมดำเนินโครงการด้วยความสมัครใจ</u> ชาวบ้านส่วนใหญ่มักยึดถือการดำรงชีวิตตามรูปแบบเดิมที่เคยเป็นมา เช่น การประกอบอาชีพปลูกพืชเศรษฐกิจซึ่งเป็นพืชเกษตรเชิงเดี่ยว อาทิ ข้าวโพด เพียงชนิดเดียว ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะเข้าไปส่งเสริมเพื่อให้ชาวบ้านปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพจากการปลูกข้าวโพดเพียงชนิดเดียวเป็นการปลูกป่าร่วมกับพืชเศรษฐกิจ	(๑) หัวหน้าโครงการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการจะต้องใช้ความสามารถด้านจิตวิทยามวลชน ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างความเชื่อถือและความไว้วางใจกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่และชาวบ้านในพื้นที่ ต้องหมั่นพูดคุยชี้แจงเพื่อชักจูงให้เกิดการยอมรับและเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ (๒) จ้างชาวบ้านในพื้นที่ (ชาวบ้านที่มีศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถ) มาเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ โดยการจ้างให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำตำบลต่างๆ ทำให้การพูดคุยติดต่อ ประสานงานชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือในด้านต่างๆ สำเร็จลุล่วงเป็นไปด้วยดี (๓) การดำเนินโครงการจะต้องให้ชาวบ้านในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน (ร่วมรับรู้ และ/หรือร่วมดำเนินการ) (๔) การชักจูงด้วยวิธีการพูดคุยชี้แจงเพียงอย่างเดียวเพื่อให้ชาวบ้านดำเนินการตามแนวทางของโครงการสร้างป่าสร้างรายได้นั้นไม่เพียงพอ ชาวบ้านส่วนใหญ่มักไม่ทำตาม จึงต้องมีการสาธิตให้เห็นผลจริง หมายเหตุ: แนวคิด “ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวโพดที่เป็นพืชเกษตรเชิงเดี่ยว ไปเป็น การปลูกไม้เกษตรกับไม้ป่าแบบผสมผสาน” นั้น ในทางปฏิบัติการปลูกไม้เกษตรและไม้ป่าพร้อมกันทำได้ยาก จึงต้องเริ่มส่งเสริมและสาธิตการปลูกพืชเกษตรที่ก่อให้เกิดรายได้เร็วก่อน แล้วค่อยๆ ปลูกไม้ป่า ตามมาในลำดับต่อไป ทั้งนี้ การส่งเสริมให้ชาวบ้านประกอบอาชีพเสริมต่างๆ ในช่วงที่ว่างเว้นจากฤดูกาลทำการเกษตรที่ก่อให้เกิดรายได้หลัก เช่น ข้าวโพด จะต้องมีการสาธิตให้ชาวบ้านเห็นผลจริงว่า การประกอบอาชีพเสริมดังกล่าว ก่อให้เกิดรายได้อย่างแท้จริง จึงต้องมีการจัดทำแปลงสาธิต รวมทั้งต้องมีการจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตไว้ด้วย ตัวอย่างของแปลงสาธิต เช่น แปลงสาธิตการปลูกมันญี่ปุ่น แปลงสาธิตการปลูกกล้วย แปลงสาธิต การปลูกแมคคาเดเมีย และแปลง

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
		สถิติการปลูกกาแฟ ซึ่งขณะนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ให้สัมภาษณ์ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๐) เริ่มมีผู้สนใจมาติดต่อขอซื้อผลผลิตจากทางโครงการแล้ว นอกจากนี้ยังได้มีการตั้งร้านกาแฟในพื้นที่สำนักงานโครงการเพื่อใช้เป็นสถานที่รับซื้อผลผลิตจากชาวบ้าน รวมทั้งเป็นสถานที่ให้ชาวบ้านนำผลผลิตจากโครงการมาฝากวางขาย เช่น กล้วย และมันญี่ปุ่น
๑๒	ชาวบ้านบางรายในพื้นที่โครงการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้เจรจาตกลงกันไว้ โดยชาวบ้านบางรายยังมีการบุกรุกพื้นที่โครงการเพื่อปลูกข้าวโพด	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการประสานฝ่ายปกครอง และหน่วยป้องกันรักษาป่าเข้าจับกุมดำเนินคดี ซึ่งพบว่าผู้ต้องหาผู้กระทำความผิดในพื้นที่โครงการ และได้ดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายต่อไปแล้ว ทั้งนี้ ก่อนเข้าจับกุมดำเนินคดีได้มีการพูดคุยเจรจาเพื่อขอร่วมมือชาวบ้านรายดังกล่าวแล้ว แต่ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือยังคงเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนี้ การจับกุมดำเนินคดีชาวบ้านรายดังกล่าวทำให้เกิดเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อให้ชาวบ้านรายอื่นๆ ได้เห็นว่า เจ้าหน้าที่โครงการสร้างป่าสร้างรายได้เข้ามาดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านในพื้นที่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานก็เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นประโยชน์สูงสุดของชาวบ้านทุกคน ไม่ใช่ประโยชน์ของชาวบ้านรายใดรายหนึ่งเท่านั้น หากชาวบ้านรายใดไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาของส่วนรวม บุกรุกพื้นที่โครงการ ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนรวม จะต้องถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย
๖. กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ปลูกไม้ใช้สอย)		
๑	บุคลากรไม่เพียงพอ ขึ้นอยู่กับกรอบอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน กพ.) ทั้งนี้ ปัจจุบันส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ ไม่ใช้ส่วนงานที่ถูกต้องตามกรอบของสำนักงาน กพ.	● ให้ข้าราชการจากส่วนส่งเสริมการปลูกป่า และส่วนอื่นๆ มาช่วยปฏิบัติงานส่วนโครงการพระราชดำริฯ อีกหน้าที่หนึ่ง ● ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	อัตราค่าจ้างสำหรับผู้ปฏิบัติงานได้รับการจัดสรรน้อยเกินไป โดยได้รับค่าจ้างในอัตราเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๓	กิจกรรมโครงการดังกล่าวไม่ได้เบิกจ่ายผ่าน <u>ผู้อำนวยการส่วนโครงการพระราชดำริฯ</u> ทำให้ <u>ผู้อำนวยการส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ (ส่วนภูมิภาค)</u> ไม่ทราบรายละเอียดของโครงการ และ <u>ทำให้การเบิกจ่ายไม่คล่องตัว</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๔	<u>ได้รับจัดสรรงบประมาณ</u> เพื่อใช้ในการอำนวยความสะดวกและประสานการดำเนินโครงการฯ <u>ไม่ครบถ้วนตาม</u> <u>จำนวนโครงการทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๕	<u>งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อใช้ในการบำรุงป่า</u> <u>ขาดความต่อเนื่องและไม่เพียงพอ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๖	ปัญหาเกี่ยวกับค่าสาธารณูปโภค โดยเฉพาะค่าไฟฟ้า สำนักงานโครงการฯ ในปัจจุบันเป็นสำนักงาน โครงการชั่วคราว ซึ่งมีการขอใช้มิเตอร์ไฟฟ้าแบบชั่วคราว ส่งผลให้ค่าไฟฟ้าในแต่ละเดือนสูงกว่าค่าไฟฟ้าทั่วไป ทั้งนี้ ค่าไฟฟ้าที่ใช้โดยเฉลี่ยประมาณมากกว่า ๑,๐๐๐ บาท/เดือน	อยู่ระหว่างการแก้ไขโดยจะดำเนินการติดตั้งแผง Solar Cell บริเวณสำนักงานโครงการ เพื่อลดรายจ่ายเกี่ยวกับค่าไฟฟ้าต่อไป
๓/	<u>ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะใช้ในการปฏิบัติงาน</u> โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยานพาหนะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางเข้าดำเนินการในพื้นที่ ช่วงฤดูฝนยากลำบาก เนื่องจาก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชัน ทางเดินดินลูกรัง และพื้นที่แต่ละหมู่บ้านห่างไกลกัน ทั้งนี้ ขาดรถยนต์หกล้อ สำหรับใช้บรรทุกขนย้ายกล้าไม้ อีกด้วย	● แก้ไขโดยการบริหารและจัดการภายในหน่วยงาน โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะจากกิจกรรมอื่นๆ ในส่วนของยานพาหนะ บางครั้งต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ● ส่วนโครงการพระราชดำริฯ บางพื้นที่ใช้วิธียืมรถยนต์ของหน่วยป้องกันรักษาป่าแทน โดยเป็นการลงพื้นที่ร่วมกัน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าติดภารกิจ ส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ จะใช้วิธีการจ้างเหมารถยนต์ของคนในชุมชนแทน หรือแจ้งให้ชาวบ้านเคลื่อนย้ายกล้าไม้ด้วยตนเอง ในขณะที่บางพื้นที่แก้ปัญหาโดยการใช้อูกระบะ ๔ ล้อ ที่มีอยู่ประจำโครงการในการขนย้ายกล้าไม้ เนื่องจาก สามารถบรรทุกกล้าไม้ต่อครั้งได้น้อยกว่ารถบรรทุก ๖ ล้อ จึงต้องเพิ่มจำนวนครั้งในการขนย้ายกล้าไม้ให้มากขึ้น
๘	จากสภาพภูมิประเทศที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ทำให้รถยนต์ที่ใช้ใน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	<u>การดำเนินโครงการซ้ำรดบ่อย และทำให้ต้องสูญเสียค่าซ่อมแซมหลายครั้งคิดเป็นเงินหลักแสนบาทต่อครั้ง</u>	
๙	<u>ขาดสำนักงานถาวร</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการสร้างสำนักงานชั่วคราว โดยหัวหน้าโครงการฯ ต้องเจียดจ่ายจากงบประมาณของโครงการอื่น
๑๐	<u>ขาดคอมพิวเตอร์ในการทำงาน ซึ่งคอมพิวเตอร์มีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการนำคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมาใช้ในการดำเนินการไปพลางก่อน
๑๑	มีปัญหาในการขนส่ง-ขนย้ายกล้าไม้ เนื่องจาก ไม่มีถนนที่สะดวกและสภาพภูมิประเทศทำให้เข้าถึงยาก นอกจากนี้ บางพื้นที่ประสบปัญหาโรงเพาะชำกล้าไม้ อยู่ไกลจากพื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการฯ และต้องใช้การเดินทางเข้ายังพื้นที่ดำเนินการ เนื่องจากรถยนต์ไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้	-ไม่มี-
๑๒	<u>เส้นทางที่นำไปสู่พื้นที่เป้าหมายบางแห่งมีความลาดชัน โดยเฉพาะการเดินทางเข้าพื้นที่ในช่วงฤดูฝนที่มีความยากลำบากของสภาพภูมิประเทศ</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการลดจำนวนครั้งของการเดินทางในการเข้าออกพื้นที่ดำเนินการ ใช้รถยนต์เฉพาะที่จำเป็นและประหยัดค่าใช้จ่าย
๑๓	<u>หัวหน้าโครงการมีความรู้ความเข้าใจในงานน้อยและไม่ครบถ้วน เนื่องจาก หัวหน้าโครงการเพิ่งดำเนินโครงการดังกล่าวในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแรก</u>	หัวหน้าโครงการคนใหม่ใช้วิธีปรึกษาผู้มีประสบการณ์ที่ดำเนินโครงการดังกล่าวมาก่อน ทั้งหัวหน้าโครงการคนก่อน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
๑๔	มีการเปลี่ยนหัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการทุกปี ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๕	<u>พื้นที่เป้าหมายบางแห่งเกิดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ดำเนินการ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า ปกติในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ ต้องเริ่มดำเนินการปลูกแล้ว โดยอาจทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจาก เกิดความล่าช้าในแผนการปลูก</u> <u>หมายเหตุ:</u> ณ วันที่ให้สัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบยังไม่ได้ดำเนินการปลูกแต่อย่างใด	ต้องรอน้ำลดลงจึงจะสามารถเริ่มดำเนินการปลูกได้
๑๖	<u>การปลูกไม้ใช้สอย ภายใต้กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไม่มีคู่มือการ</u>	ปฏิบัติงานตามที่หัวหน้าโครงการชี้แจงและมอบหมาย

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ปฏิบัติงานที่ชัดเจนเหมือนกับกิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ผู้ปฏิบัติงานจึงทราบรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของกิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ปลูกไม้ใช้สอย) ไม่มากเท่าที่ควร	
๑๙	<u>เจ้าหน้าที่ประจำตำบลไม่เพียงพอ</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำตำบลอื่นๆ มาช่วยปฏิบัติงานอีกหน้าที่หนึ่ง
๑๘	<u>ปัญหาไฟป่าที่เกิดจากชาวบ้านเผาไร่ แล้วไฟลามเข้าไปในพื้นที่ปลูกป่าของโครงการ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปี</u>	● ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ● ส่วนโครงการพระราชดำริฯ บางพื้นที่ใช้วิธีการเข้าร่วมประชุมประจำตำบล/หมู่บ้าน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือให้ชาวบ้านช่วยกันป้องกันไฟป่าอีกทางหนึ่ง
๑๙	<u>พื้นที่เป้าหมายบางแห่งมีช้างป่าเข้าไปบุกรุกในพื้นที่ดำเนินการ ทำให้เกิดความเสียหายต่อกล้าไม้ที่ปลูก</u>	-ไม่มี-
๒๐	<u>ปัญหาอัตราการรอดตายของกล้าไม้ต่ำกว่าเป้าหมายเนื่องจาก บางพื้นที่ประสบปัญหาในการดูแลรักษากล้าไม้ โดยพบว่า อัตราการรอดตายอยู่ที่ ๖๐ : ๔๐</u>	-ไม่มี-
๒๑	<u>ระบบน้ำที่บ้านสบปิ่น อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน มีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงฤดูร้อน</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการใช้ระบบน้ำบาดาลสนับสนุนในเบื้องต้นไปพลางก่อน
๒๒	<u>บางชุมชนให้ความร่วมมือน้อยหรือไม่ให้เลย</u>	-ไม่มี-
๗. โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน		
๑	<u>เกณฑ์การเลือกพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมมีค่อนข้างมาก ทำให้ยากต่อการหาพื้นที่เป้าหมาย</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการหาพื้นที่เป้าหมายหลายๆ แห่งที่เข้าเกณฑ์ป่าเสื่อมโทรมเพื่อจัดตั้งป่าเศรษฐกิจชุมชน
๒	<u>เส้นทางที่นำไปสู่พื้นที่เป้าหมายบางแห่งมีความลาดชัน โดยเฉพาะการเดินทางเข้าพื้นที่ในช่วงฤดูฝนที่มีความยากลำบากของสภาพภูมิประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อประสานงานในพื้นที่</u>	-ไม่มี-
๓	<u>การขนย้ายกล้าไม้เข้าแปลงปลูกในพื้นที่เป้าหมายค่อนข้างยากลำบาก</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการขอความช่วยเหลือจากชาวบ้าน

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๔	การดำเนินงานต้องหาความร่วมมือและวางแผนบริหารจัดการ โดยในช่วงปีแรกๆ มี <u>ปัญหาการสร้าง</u> <u>ความเข้าใจกับชาวบ้าน และมีกรณีนายทุนที่ต้อง</u> <u>ดำเนินการในส่วนกฎหมายท้องถิ่น</u>	-ไม่มี-
๕	การทำงานเป็นการดำเนินงานในส่วนร่วมภาค <u>เครือข่ายในหลายๆภาคส่วน</u> ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อ ความสำเร็จจากภายนอกที่ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถ ควบคุมได้	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๖	<u>เกิดความล่าช้าของการยื่นขออนุมัติจัดตั้งเป็น</u> <u>ป่าเศรษฐกิจชุมชน</u> เนื่องจาก ขั้นตอนการขออนุมัติฯ ต้องผ่านการทำประชาคมระดับตำบล (สภาตำบล)	-ไม่มี-
๗	<u>ข้อจำกัดของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจพื้นที่ เป็น</u> <u>ป่าเสื่อมโทรม และเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๓ และ ๔</u> <u>ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำกิน</u>	-ไม่มี-
๘	<u>โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นโครงการใหม่ ซึ่งยัง</u> <u>ไม่มีพื้นที่ตัวอย่างที่แพร่หลายให้ศึกษา</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธี การศึกษาระเบียบการขอใช้พื้นที่
๘. กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒		
๑	<u>บุคลากรไม่เพียงพอ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	<u>งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ</u> โดยเฉพาะงบดำเนินงาน นอกจากนี้ งบประมาณยัง ขาดความต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรขาดความเชื่อมั่น อีกด้วย	- ผู้ปฏิบัติงานโครงการในพื้นที่บางสำนักใช้ค่า เบี้ยเลี้ยงส่วนหนึ่งที่ได้รับการจัดสรรมา สนับสนุนการดำเนินโครงการ เพื่อให้โครงการ สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย - ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่กำหนดพื้นที่ ดำเนินการให้อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน เพื่อเป็น การลดค่าใช้จ่ายและจำนวนครั้งในการเดิน ทางเข้าพื้นที่ - ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๓	ส่วนส่งเสริมการปลูกป่าของสำนักจัดการทรัพยากร ป่าไม้บางแห่ง ได้รับงบประมาณในการดำเนิน โครงการดังกล่าวเฉลี่ย ๘๐ บาท/ไร่/ปี ในขณะที่	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่บางแห่งใช้วิธีการ จัดสรรงบประมาณที่ได้รับทั้งหมดใหม่ กล่าวคือ นำงบประมาณที่ได้รับในทุกกิจกรรม/โครงการมา

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	เจ้าหน้าที่โครงการต้องปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ภาคสนามจำนวน ๕ ครั้ง/แปลง/ปี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ (<u>ภาระงานไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร</u>)	รวมกัน แล้วดำเนินการจัดสรรใหม่ตามความจำเป็นของการใช้งบประมาณในแต่ละกิจกรรม/โครงการ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานพยายามที่จะเบิกจ่ายงบประมาณให้น้อยที่สุด เพื่อให้เพียงพอต่อการดำเนินงานทุกโครงการ/กิจกรรมมากที่สุด
๔	<u>ปัญหารถยนต์ราชการสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ</u> ในขณะที่ <u>รถยนต์ที่ใช้ปฏิบัติงานมีสภาพทรุดโทรม</u>	เนื่องจาก ยังไม่ได้รับการจัดสรรรถยนต์ราชการเพิ่มเติมจึงต้องบริหารจัดการใช้รถยนต์ราชการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้
๕	<u>ผู้ปฏิบัติงานบางพื้นที่ขาดแคลนเครื่องจับค่าพิกัดสัญญาณดาวเทียม (GPS) ในขณะที่ ผู้ปฏิบัติงานบางแห่งมีเครื่อง GPS ที่มีความคลาดเคลื่อนสูง</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๖	<u>หลักฐานที่ดินที่เข้าร่วมโครงการไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นเข้าร่วมโครงการได้</u>	บางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการให้เกษตรกรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นๆ เป็นผู้ยื่นเข้าร่วมโครงการเอง
๓/	<u>การบริหารงานแบบ Top-down ของผู้บริหารกรมป่าไม้ส่งผลให้เป็นปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๘	<u>ขาดความชัดเจนในรายละเอียดของกิจกรรมโครงการ</u> ที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนสวนป่า	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๙	<u>ปัญหาพืชเกษตรชนิดอื่นมีแรงจูงใจที่นำสนใจและให้ผลตอบแทนเร็วกว่าไม้เศรษฐกิจ อาทิ อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น เป็นพืชระยะสั้นที่ปลูกแล้วให้ผลตอบแทนเร็ว ประกอบกับบริษัท/โรงงานรายใหญ่ได้ลงทุนให้เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ฯลฯ แก่ชาวบ้านก่อนทั้งหมด เมื่อชาวบ้านเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะนำผลผลิตไปส่งที่บริษัท/โรงงาน เมื่อหักค่าใช้จ่ายที่บริษัท/โรงงานออกไปให้ก่อนแล้ว จะเป็นรายได้ที่ชาวบ้านสามารถรับได้เลย เมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกไม้เศรษฐกิจที่มีรอบตัดฟันยาว ชาวบ้านต้องรอนานถึง ๑๕ ปีขึ้นไป (เช่น ลัก ๑๕-๒๐ ปี พะยูง ๓๐ ปีขึ้นไป) จึงจะสามารถตัดฟันและขายไม้ได้ จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นแรงจูงใจให้ชาวบ้านสนใจปลูกพืชเกษตรที่เป็นพืชระยะสั้นมากกว่าการปลูกไม้เศรษฐกิจ</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑๐	<u>ผู้ปฏิบัติงานของโครงการที่รับผิดชอบพื้นที่บางแห่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ควบตำแหน่งในภาระงานของสำนักงานป่าไม้จังหวัดด้วย</u> ซึ่งสำนักงานป่าไม้จังหวัดจำเป็นต้องให้ส่วนส่งเสริมการปลูกป่าของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ปฏิบัติงานในสำนักงานป่าไม้จังหวัดด้วยควบคู่กัน	-ไม่มี-
๑๑	<u>การดำเนินงานของสำนักงานป่าไม้จังหวัดบางแห่งต้องใช้งบประมาณของส่วนส่งเสริมการปลูกป่าของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้</u> สำหรับการดำเนินงานต่างๆ ของสำนัก	-ไม่มี-
๑๒	<u>ผู้ปฏิบัติงานสามารถหาพื้นที่ดำเนินงานโครงการในภาคใต้ได้น้อย</u> เนื่องจาก ความต้องการปลูกของเกษตรกรในพื้นที่ไม่ตรงกับชนิดพันธุ์ไม้ตามบัญชีพันธุ์ไม้ของโครงการ	-ไม่มี-
๑๓	<u>ปัญหาเกี่ยวกับการมอบอำนาจระหว่างสามีภรรยา</u> ในกรณีที่ที่ดินที่เข้าร่วมโครงการเป็นที่มรดก การจ่ายเงินอุดหนุนให้ผู้เข้าร่วมโครงการจะโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารของเจ้าของที่ดิน การประกอบธุรกรรมทางการเงินจึงต้องดำเนินการโดยเจ้าของที่ดิน โดยเจ้าของที่ดินจะต้องเดินทางมาเซ็นเอกสารทางการเงินต่างๆ ด้วยตนเองเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ที่ดินเป็นที่มรดกของสามี แต่สามีไม่อยู่ ภรรยาจะไม่สามารถประกอบธุรกรรมทางการเงินต่างๆ แทนสามีได้ เนื่องจากเงื่อนไขของโครงการกำหนดให้สามีสามารถมอบอำนาจให้ภรรยาดำเนินการได้เฉพาะการนำเจ้าหน้าที่เข้าดูแปลง/ตรวจแปลงเท่านั้น	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๔	<u>ปัญหาความยุ่งยากในการรับเงินอุดหนุน</u> ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีบัญชีธนาคารของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) แต่ฝ่ายการเงินของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้บางแห่ง แจ้งว่าการจ่ายเงินผ่านบัญชีของธนาคารกรุงไทยมีความสะดวกมากกว่า ดังนั้น ผู้เข้าร่วมโครงการทุกรายจึงต้องไปเปิดบัญชีกับธนาคารกรุงไทย	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๑๕	ปัญหาเกี่ยวกับเงื่อนไขของประเภทที่ดินที่เข้าร่วมโครงการ ชาวบ้านจำนวนมากที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็น ภท.๕ มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก แต่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถรับเข้าร่วมโครงการได้ เนื่องจาก ดิดเงื่อนไขที่กำหนดไว้ของโครงการ	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลาง ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๖	ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมกล้าไม้ที่ต้องเพาะชำ <u>ข้ามปี</u> กล้าไม้บางชนิด เช่น กันเกรา และยางนา เป็น ชนิดพันธุ์ไม้ที่ชาวบ้านมีความต้องการสูง ต้องใช้เวลา เพาะชำนานข้ามปี แต่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถจัดเตรียม กล้าไม้ดังกล่าวได้ทัน ทั้งนี้ ไม้กันเกรา เป็นไม้ประจำ จ.นครพนม เนื้อไม้มีสีเหลืองแกมน้ำตาลซึ่งสวยกว่าไม้ พะยูง เนื้อไม้มีความมันทำให้มอดไม่กิน เหมาะ สำหรับแปรรูปทำเฟอร์นิเจอร์ซึ่งเป็นที่ต้องการของ ตลาดมาก และไม้ยางนา บริเวณที่ปลูกไม้ยางนาจะมีเห็ดขึ้น ทำให้ชาวบ้านสนใจที่จะปลูก	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้ วิธีการเปลี่ยนชนิดพันธุ์ไม้ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูก เป็นชนิดพันธุ์ไม้อื่นที่ไม่ต้องเพาะชำข้ามปีแทน
๑๗	ผู้ปฏิบัติงานในบางพื้นที่ประสบปัญหาไม่มีกล้าไม้ เหลือเพียงพอที่จะใช้ในการปลูกซ่อม	-ไม่มี-
๑๘	ภาพลักษณ์ในด้านลบของกรมป่าไม้ ซึ่งเกิดขึ้นจากการ <u>ประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนให้ประชาชน ได้รับรู้ทราบ</u> ที่ผ่านมาการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ของกรมป่าไม้ มักมีการแจ้งข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ แจ้งให้ชาวบ้านทราบว่าไม้เศรษฐกิจแต่ละชนิดพันธุ์มี การเจริญเติบโตที่แตกต่างกันออกไปตามปัจจัย สภาพแวดล้อม ทั้งเรื่องของภูมิประเทศ ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล สภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน แร่ ธาตุ ภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน ความชื้น ฯลฯ พันธุ์ไม้ ชนิดเดียวกันซึ่งขึ้นอยู่ในแต่ละภาคของประเทศก็จะมี การเจริญเติบโตที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ กรมป่าไม้ ได้เคยมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกไม้เศรษฐกิจชนิด ต่างๆ เช่น สะเดาเทียม พะยูง ตะกู กฤษณา แต่เมื่อไม้ โตถึงระยะพร้อมตัดฟันออกขาย ปรากฏว่า เนื้อไม้มี คุณภาพที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ไม่ได้ผลผลิตที่ดี ตามที่เจ้าหน้าที่ได้เคยให้ข้อมูลไว้ พร้อมกับประสบ ปัญหาไม่มีตลาดที่จะมารับซื้อไม้ดังกล่าว โครงการ	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้ วิธีการออกไปประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชาวบ้านเข้าร่วม โครงการ ได้มีการแจ้งข้อมูลและเงื่อนไขการปลูกพันธุ์ไม้ แต่ละชนิดให้ชาวบ้านทราบอย่างละเอียดชัดเจนก่อน เพื่อชาวบ้านจะได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ในการเข้าร่วมโครงการ

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจที่กรมป่าไม้ได้เคยดำเนินการผ่านมาจึงไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ กรมป่าไม้ได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกไม้พะยูนในพื้นที่ทั่วประเทศ เนื่องจากเป็นไม้มีค่ามีราคาแพง ซึ่งในข้อเท็จจริง คือ ภาคใต้มีสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกไม้พะยูน เมื่อไม้โตถึงระยะตัดฟันซึ่งต้องใช้เวลา ๒๐-๓๐ ปี ไม้ก็จะมีไม้แก่น ทำให้ขายไม่ได้ หรือขายได้ในราคาที่ต่ำมาก ซึ่งกรมป่าไม้ไม่ได้มีการแจ้งให้ชาวบ้านได้รับรู้ข้อมูลดังกล่าว	
๑๙	ชนิดพันธุ์ไม้ไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม แต่ปริมาณที่สามารถเพาะชำได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจาก ปัจจัยด้านงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ เช่น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากมีความต้องการปลูกต้นสัก แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถเพาะชำได้ตามปริมาณความต้องการ เนื่องจาก ต้นสักมีต้นทุนค่อนข้างสูง เป็นต้น	-ไม่มี-
๒๐	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการยกเลิกการเข้าร่วมโครงการหลังจากที่ได้ดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่ง ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า/ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	ผู้ปฏิบัติงานต้องหาเกษตรกรรายใหม่ทดแทน
๒๑	สภาพภูมิอากาศที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ทำให้เกษตรกรดำเนินการล่าช้า ส่งผลให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการตรวจรับรองผลการดำเนินงานล่าช้าไปด้วย	-ไม่มี-
๙. โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร		
๑	บุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่างสำรวจจริงวัด เนื่องจาก ช่างสำรวจ ๑ คนต้องดำเนินหลายโครงการในระยะเวลาเดียวกัน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	รถยนต์ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	- ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ - ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการจ้างเหมารถยนต์ของเอกชนในพื้นที่เพิ่มอีกจำนวนหนึ่ง ในอัตราคันละ ๖๐๐ บาท / ครั้ง

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
		ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวในการดำเนินงานไปพลางก่อน
๓	<u>เครื่องจับค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS) ชำรุด และไม่เพียงพอ</u>	- ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ - ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธียืมจากศูนย์สารสนเทศของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน
๔	<u>สำนักจัดการที่ดินป่าไม้จัดส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณล่าช้า</u>	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๕	<u>การดำเนินโครงการในพื้นที่ภาคสนาม บางครั้งเจ้าของแปลงไม่อยู่บ้าน ทำให้ประสานงานของผู้ปฏิบัติงานดำเนินไปค่อนข้างยากลำบากและล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ (ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของเจ้าของที่ดิน) เนื่องจาก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เจ้าของเป็นคนนอกพื้นที่</u>	- ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการให้ญาติ พี่น้อง หรือผู้นำชุมชนรับรองแทน - ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีประสานงานกับกำนันผู้ใหญ่บ้านมากขึ้น
๖	<u>มีบางพื้นที่ที่กำหนดไว้ในแผนต้องดำเนินการมีการคืนเงินบางส่วน เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติงานพบพื้นที่แปลงแต่ไม่มีราษฎรแจ้งถือครอง</u>	-ไม่มี-
๓/	<u>ชาวบ้านและผู้นำชุมชนในพื้นที่จำนวนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือ ว่าด้วยเรื่องเอกสารสิทธิหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินทำกิน (นส.๓) และโฉนดที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กล่าวคือ คนในชุมชนบางส่วนกังวลว่าภาครัฐจะพบชื่อของตนในกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงต่างๆ ส่งผลให้พวกเขาไม่ให้ความร่วมมือ ซึ่งมีคนในชุมชนดังกล่าว จำนวนประมาณร้อยละ ๕ ไม่แจ้งชื่อจริงของตน โดยผู้ปฏิบัติงานคาดว่า น่าจะเป็นกลุ่มนายทุนที่ไม่ใช่เจ้าของที่ดินแปลงนั้นๆ</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการให้ผู้นำชุมชนช่วยเหลือในการเป็นผู้ชี้แจงแทนผู้ปฏิบัติงาน
๘	<u>บางครั้งเครื่องจับค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS) ระบุค่าไม่ตรงกัน ซึ่งอาจเกิดจากแร่ธาตุในดิน ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานบางส่วนมีความเชื่อว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิญญาณ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่รังวัดนั้นต้องปฏิบัติงานวนเวียนในเส้นทางเดิมหลายครั้ง</u>	-ไม่มี-

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
๙	<u>คนในชุมชนส่วนหนึ่งไม่ทราบแน่ชัดว่า ตนเองอาศัย/ทำกินอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรหรือไม่</u>	กรมป่าไม้สั่งการให้ประสานกับกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นข้อมูลในการสำรวจและตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้ถาวรให้ครบถ้วนถูกต้อง
๑๐	<u>บางพื้นที่จำเป็นต้องใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารกับคนในชุมชน</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการใช้ล่ามในการประสานงาน
๑๐. โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และการบริการด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ		
๑	<u>บุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่างสำรวจรังวัด</u> เนื่องจาก ช่างสำรวจ ๑ คนต้องดำเนินหลายโครงการในช่วงเวลาเดียวกัน	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๒	<u>ยานพาหนะมีจำนวนไม่เพียงพอ</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการจ้างเหมารถยนต์ ซึ่งเป็นรถกระบะสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ (เช่าเฉพาะรถยนต์ ส่วนคนขับจะใช้เจ้าหน้าที่ภายในส่วนจัดการที่ดินฯ เป็นผู้ขับ)
๓	<u>เครื่องจับค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS) ขำรุด และไม่เพียงพอ</u>	การซ่อมแซม GPS มีราคาแพงไม่คุ้มกับค่าซ่อมและการจัดหาเรือนซ่อมก่อนข้างลำบาก ส่วนการขอตั้งงบประมาณจัดซื้อใหม่ก็มีโอกาสได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยมาก ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่จึงแก้ไขโดยให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เงินส่วนตัวซื้อ GPS เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การปฏิบัติงานประจำตัวของตนเอง หรือบางครั้งก็ใช้วิธีการขอยืมจากทีมอื่น หรือส่วนงานอื่นเป็นครั้งคราว
๔	<u>ระยะเวลาดำเนินโครงการอาจไม่เพียงพอ</u> หากมีงบประมาณให้ดำเนินงานเพิ่มเติมแบบเร่งด่วนและกระชั้นชิด จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทัน นอกจากนี้ บางครั้งมีการจัดส่งแผนปฏิบัติงานมาไม่เหมาะสมกับฤดูกาล ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ <u>สำนักจัดการที่ดินป่าไม้จัดส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณล่าช้า</u>	- ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการปรับแผนปฏิบัติงานให้เหมาะสมและใกล้เคียงกับสถานการณ์มากที่สุด - ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๕	<u>ความล้าสมัยของข้อมูลการสำรวจตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน</u> กล่าวคือ นโยบายของกรมป่าไม้กำหนดให้สำนักงานจัดทำข้อมูลการสำรวจตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติพร้อมกัน	ปัจจุบันการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เป็นการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในลักษณะแปลงรวม ตามนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ทั่วประเทศ และกำหนดให้มีการออกใบอนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินพร้อมกันทั่วทั้งป่า แต่เนื่องจากป่าสงวนแห่งชาติแต่ละป่ามีขนาดพื้นที่กว้างใหญ่มากงบประมาณที่แต่ละสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้รับจัดสรรในแต่ละปีจึงสามารถนำไปใช้ในการสำรวจพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในแต่ละป่าได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ไม่สามารถดำเนินการได้พร้อมกันทั่วทั้งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแต่ละป่า ดังนั้นการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลครบทั้งป่าสงวนแห่งชาติแต่ละป่าจึงใช้เวลานานหลายปี ข้อมูลที่ได้เคยสำรวจไว้ในปีแรกๆ จึงล้าสมัย ไม่เป็นปัจจุบัน (เมื่อเวลาผ่านไปนานชาวบ้านบางรายอาจมีการบุกรุกพื้นที่เพิ่มเติม มีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ใช้ประโยชน์ ฯลฯ) ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลรวมกับข้อมูลในปัจจุบันได้	เนื่องจากเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว กรมป่าไม้จึงได้กำหนดแผนการปฏิบัติงานประจำปีที่จะบูรณาการที่ปฏิบัติและเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในแต่ละปีไว้อย่างชัดเจน ปัญหาความล้าสมัยของข้อมูลการสำรวจฯ จึงลดลง
๖	<u>ความไม่ชัดเจนและความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย</u> เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอธิบดีกรมป่าไม้ ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปฏิบัติงานใหม่ นโยบายต่างๆ ที่กำหนดขึ้นใหม่ส่วนใหญ่ไม่ใช่ในนโยบายที่ใหม่จริงๆ เป็นเพียงแค่การนำนโยบายเก่ามาดัดแปลงแก้ไขให้เป็นนโยบายใหม่ ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือมีการพัฒนาใหม่ๆ เกิดขึ้นภายในองค์กร ในบางกรณีที่มีการยกเลิกนโยบายบางนโยบายของผู้บริหารคนเก่า ก็จะมีส่งผลให้ การปฏิบัติงานในบางกิจกรรม/โครงการหยุดชะงัก และขาดความต่อเนื่อง	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจาก เป็นปัญหานโยบายระดับกรมและระดับกระทรวง
๓/	<u>ปัญหาความขัดแย้งในระดับนโยบายกับส่วนราชการอื่น</u> กรมป่าไม้มีนโยบายหลักในการดูแลรักษาและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ แต่กรมที่ดินมีนโยบายจัดสรรที่ดินทำกินให้กับชาวบ้าน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวโพด ซึ่งส่งผลให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจาก เป็นปัญหาในภาพรวมระดับประเทศ

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว	
๘	<u>การปฏิบัติงานในช่วงฤดูฝนมีความยากลำบาก</u>	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการกำหนดแผนการดำเนินงานย่อยให้เร่งดำเนินงานในช่วงฤดูแล้ง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วกว่าช่วงฤดูฝน
๙	<u>ฐานข้อมูลในเรื่องพื้นที่เอกสารสิทธิ์ในที่ดินไม่ครบถ้วนสมบูรณ์</u> เช่น ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนในเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน เป็นต้น	ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนในเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ผู้ปฏิบัติงานต้องตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน
๑๐	<u>การดำเนินโครงการในพื้นที่ภาคสนาม บางครั้งเจ้าของแปลงไม่อยู่บ้าน ทำให้ประสานงานของผู้ปฏิบัติงานดำเนินไปค่อนข้างยากลำบากและล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ (ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของเจ้าของที่ดิน)</u> เนื่องจาก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เจ้าของเป็นคนนอกพื้นที่	- ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการให้ญาติ พี่น้อง หรือผู้นำชุมชนรับรองแทน - ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีประสานงานกับกำนันผู้ใหญ่บ้านมากขึ้น
๑๑	<u>การทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานอื่น อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินโครงการ</u>	-ไม่มี-
๑๒	<u>ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกไม่มากเท่าที่ควร</u> เนื่องจากในแต่ละหน่วยงาน ก็มีภารกิจหน้าที่ของตน จึงทำให้การให้ความร่วมมือได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ	-ไม่มี-
๑๓	<u>ราษฎรไม่เข้าใจในนโยบายของคณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ (นโยบาย คทช.)</u> เนื่องจาก เป็นนโยบายใหม่	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบาย คทช.มากขึ้น รวมถึงตอบปัญหาที่ชาวบ้านสงสัยทุกข้อซักถาม เมื่อมีการประชุมจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั้งนี้ มีใบอนุญาตมอบให้แก่ราษฎรที่มีรายชื่อ นอกจากนี้ ยังเป็นการยืนยันได้ว่าโครงการมีการดำเนินการจริง ซึ่งชาวบ้านจะบอกต่อกันเป็นทอดๆ ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการชี้แจงให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจและยอมรับในโครงการดังกล่าว
๑๔	<u>คนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในโครงการและนโยบายของกรมป่าไม้</u> ทำให้เกิดการบุกรุกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และทำให้การรังวัดพื้นที่ (ที่มีคนในชุมชนเป็นผู้ถือครองที่ดิน) ของผู้ปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความยากลำบากมากยิ่งขึ้น	
๑๕	<u>หากได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานมาเพียงปีละ ๑-๒ ป่า ต้องใช้ระยะเวลาหลายปีเกินไปถึงจะแล้วเสร็จ</u> และการที่ส่วนจัดการที่ดินป่าไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการเพียงปีละ ๑	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้

ที่	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ป่า ส่วนจัดการที่ดินป่าไม้ยังไม่มีแผนรับมือกับราษฎรที่อยู่ป่าแห่งอื่นๆ ที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว	
๑๖	ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการมาเป็นไตรมาส ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องสำรองจ่ายบางส่วนก่อนการเบิกจ่ายตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินโครงการมีความคล่องตัวและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น	ต้องแก้ไขโดยผู้บริหารและหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้
๑๗	ในการประชุม บางครั้งมีบุคคลภายนอกเข้ามาก่อวุ่นการประชุม	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการใช้เหตุผลสร้างความเข้าใจกับบุคคลเหล่านั้น
๑๘	ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจไม่ตรงกันในรายละเอียดของโครงการ ซึ่งไม่ค่อยมีความชัดเจน	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการประชุมชี้แจงข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์ของแต่ละหน่วยงานให้ตรงกัน เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อปรับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติให้มีความชัดเจนขึ้น
๑๙	การประสานงานทำให้เกิดความล่าช้า เนื่องจาก มีการบูรณาการกับหลายหน่วยงาน	-ไม่มี-
๒๐	ขั้นตอนการดำเนินงานจากภายนอก ส่งผลให้การดำเนินโครงการเกิดความล่าช้า เนื่องจาก การขอความเห็นชอบจาก อบต. มีความจำเป็นต้องรอให้มีการประชุมของ อบต.ก่อน	-ไม่มี-
๒๑	พื้นที่โครงการป่ากรุงชิงอยู่บนเขาไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ทำให้ติดตอสื่อสารกับชาวบ้านค่อนข้างลำบาก ส่งผลให้เกิดปัญหาการประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง	ผู้ปฏิบัติงานโครงการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการบอกต่อกัน เพื่อแจ้งไปทางชาวบ้านที่รู้จักกันปากต่อปากแทน
๒๒	สำนักจัดการที่ดินป่าไม้แจ้งแผนให้ส่วนจัดการที่ดินป่าไม้ดำเนินการ แต่ไม่มีแนวทางแนบไปด้วย ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีความชัดเจน	ผู้ปฏิบัติงานโครงการในบางพื้นที่แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการสื่อสาร เพื่อสอบถามผู้กำหนดแผนของสำนักจัดการที่ดินป่าไม้หรือสอบถามเวลามีประชุมที่ส่วนกลาง

ตารางที่ ๔-๗ แสดงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น

จากการดำเนินงานของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จำแนกรายโครงการ/กิจกรรม